

Az L. Gyöngyösbokréta mősora
Vasárnap, 2013.június 9 • Színpad az eperfa alatt

1. Arany János Magyar Művelődési Egyesület, Gombos

Gyöngyösbokréta felnőtt-táncsoport

Ritka búza (Az 1936-os koreográfia alapján)

Művészeti vezető: Stepánovity Julianna, Hajnal Viktor

Zenekar: az egyesület fűvőszenekeara

Zenekarvezető: Rizsányi Attila

Dicséretes munka egy régi számot elővenni, leporolni! A hiányosságokat a csoportnál plasztikai téren érzem: kartartások, fejtartások, illetve a motívumok kitáncolásának pontosságában. Ezeket erősítsék!

Lukács László

Tisztelgek az előtt, hogy a jubileumi Gyöngyösbokréta alkalmából az 1936-os koreográfiát elevenítették fel, de szívesebben látnám, ha a táncegyüttes egy mulatságot vinne színpadra. Azért szeretném ezt látni, hogy önfeledt, improvizatív táncot lássak a táncosoktól. Akkor lehet, hogy mosoly is ülne az arcukra, a kéztartás nem lenne merev, nem néznék a földet, együtt táncolnának a párjukkal. Forgás közben szétcsúsztak a lábak. Nem éreztem helyénvalónak a sok csípőmozgást.

Kisimre Szerda Anna

Az nagyon szép, amikor a táncos tekintetével végigkíséri egy-egy lábmozdulatát. Amikor hosszan és mereven a földre van szögezve a táncos tekintete, az földbámulás és egyáltalán nem szép, nem lélekiemelő látvány. A kéznek támogatnia kell a mozgást, vagy egy emelkedett hangulatot kell tükröznie, ha már egyszer a levegőbe lendült. Enélkül modoros, nem szép látványt nyújt a fiúk tarkóra tett keze, meg a lányok feltett karjai, amikor egyedül forognak.

A különböző hangulati elemeknek (lányok sikongatása, fiúk hej-hoppozása) akkor van értelmük, ha szívből jönnek. A nem őszinte kiáltások nem tudják pótolni a mozgás lendületességének a hiányát.

Sokkal többet kellene együtt táncolni. Ez alatt az értendő, hogy a táncosok tekintetének sokkal többször kellene találkozni.

Ki kell gyakorolni a nagy kör táncos kialakításának a technikáját, hogy az gördülékenyen menjen a színpadon.

A gyönyörű gombosi viselethez egyáltalán nem illik a festett árvalányhaj a fiúk kalapján.

A koreográfiai megformálás híven tükrözi az adott kor (1936) néptáncprodukcióról való szemléletét.

Kiss Zsélykó

Az L. fesztiválnak helyet adó község, Gombos táncsoportja stílusosan az 1936-ban színpadra vitt koreográfiát elevenítette fel. A tizenkét fiatal táncospár helyi, egykori sajátos öltözete is a közel 80 évvel korábbi Gyöngyösbokréta hangulatát idézte öltözetelemeivel. A lányok a régi, szépen kikészített, színpompás ünnepi gombosi ruháikat viselték (megkurtult szoknyákkal), a hagyományoknak megfelelő számú, slingelt aljú, keményített alszoknyákra boruló kasmír- és selyemszoknyákat, újabb kori hímzett rózsás, slingelt gyolcskötényeket, hímzett ingeket és rózsás (hímzett), flitteres pruszlikot, 4-5 szürkés és sárgás fényű és egy piros gyongysorral. Hajkoszorújuk a hagyományos formát mutatatta, szalagjaik között szép, mintás selyempántlikát is lehetett látni. A legények zsinóros nadrágban, szegett csizmában, lobogós, slingelt ujjú fehér ingben, rózsás (lyoni bársony) selyemlajbiban szintén az ünnepi, bokrétás viseletet mutatták. Hímzett ingeik között régi és újonnan készített darabok egyaránt voltak. Az ingujjak szélét díszítő két sor piros szalagcsík a bokrétás hagyományokat idézte. A viselet kiegészítői: az árvalányhaj és bokrétás kalap és a már említett kemény szárú, szegett csizmák tették öltözetüket a megidézett kornak megfelelően teljessé. A csoport megjelenése szép és igényes volt, öltözetüket tudták viselni.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

Az együttes a régi gyöngyösbokrétás, 1936-ban készült koreográfiát adta elő saját fűvőszenekeara kíséretével. A „muzeális” darab tele van műdalokkal, amelyet nyilván az 1936-os évben működő

együttesvezető vélhetően komolyabb szakmai segítség nélkül válogatott ki. Ezen 2013-ban nincs mit változtatni, az akkori együttesi tagoknak nyilván egy szép régi emlék. A fűvőszenekear kicsit jobban ügyelhetne a tisztaságra.

Vavrinecz András

2. Bartók Béla Magyar Művelődési Egyesület, Horgos Gubanc hagyományőrző táncegyüttes

A horgosi csárdában (Horgos környéki táncok)

Koreográfia: Szécsi Zsolt

Művészeti vezető: Szécsi Zsolt

Zenekar: Juhász zenekar és Micsik Béla

Zenekarvezető: Juhász Gábor

Ez egy jól sikerült koreográfia, ezt az is mutatja, hogy Szegeden is nívódíjjal jutalmazta a zsűri. Jó csapat, lelkesek, 1-2 rossz plasztikai bedegződésü van (kartartások). Szépen eltáncolt anyag, ez igazán az övék!

Lukács László

Egy jól karbantartott csapat produkcióját láthattuk. A csapatnak jó a tánctechnikai felkészültsége. A súlyvételek pontosak, a párok egymással táncolnak, jól működik a táncosok közötti kommunikáció. A fiúknak az oláhosban jóízű felsőtestmozgásaik voltak. A koreográfiai megformálásnál voltak ötletes megoldások. Amikor egy nótázás folytatásaként a táncos megrendeli a zenét (húzd rá!), akkor ott robbannia kell a hangulatnak.

Kiss Zsélykó

Az együttes csárdai mulatságot jelenített meg a színpadon a helyi, XX. század első felére jellemző félünnepi viseletben. A férfiak, legények az 1930-as években elterjedt barna kordbársony vagy fekete posztóruhában szerepeltek, amely csizmanadrágból („priccse nadrág”) és mellényből, egy-két esetben kabátból állt. Fehér ingüket – helyesen – nyakig begombolva viselték, lábukon ünnepi, kemény szárú, szegett csizma volt. A jelzett korszak öltözködésének átmeneti voltát jól mutatta a kötött mellény (pruszlik) és ujjas (szvetter) és a pakfongombos lajbi egyidejű színpadi látványa. A fejviseletek is változatosak voltak: bárányszőr sapkát és kalapot egyaránt láthattunk. A kocsmai zenész öltözet nem illeszkedik korban a mulatozókéhoz). A nők a korszak stilizált öltözeti darabjaiban léptek színpadra. A bordó, kék ünnepi selyemszoknya – fodros selyemkötény (a fodorban túl sok a kelme, így szlovákos hatást ad) együtteshez fehér, kívül viselt derekú blúzt vettek fel. A széles fodros kötések szabása jó, de egyiknek keskeny a fodra. A blúzok láthatóan műszálas textilből készültek, szabásuk és díszítésük alapján nem kívül, hanem a szoknya derekába kötve kellene viselni! Az egyik táncos talpig fekete selyemöltözetben lépett fel bordó kendővel (gyász jele a kocsmában?), lábán azonban piros szegedi menyecskepapucsot viselt. Egy nő az alkalomhoz túlöltözött! A színek párosítására és megválasztására jobban ügyeljenek (pl. két kék árnyalat, piros és bordó, zöld gyöngysor). A menyecskekéj fejkendőviselete zavaró (kendőjük kissé hátracsúszott), jobban ügyeljenek a megkötésére. A lányok egyágú hajfonatát hagyományos módon készítsék el.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A koreográfia zenei kísérete nagyfokú igényességre utal. Hangulatos, stílusos énekléssel indul a szám, amelyet kiváló citerázás kísér. A dallamok válogatása, sorrendje, összeállítása, hangszerelése mintaszerű, követésre méltó! A leányok éneklése kicsit haloványabb, de ezt gyorsan feledteti a tamburazenekar, amely jó stílusban, ízes harmóniákkal, jó tempóban kíséri a csárdást és a frisset. Végig élvezetes volt hallgatni a kiváló zenei kíséretet!!!

Vavrinecz András

3. Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, Torda

Az egyesület felnőtt-néptáncsoportja

Magyarpalatkai táncok

Koreográfia: Patyerek Csaba és Kovács Hanna

Művészeti vezető: Rozsi Adrienn

Zenekar: Régijó zenekar
Zenekarvezető: Boldizsár Csaba

Jó, fiatal, ígéretes kis csapat lenne, többet kellene foglalkozni az adott táncanyag technikai nehézségeivel. Fiúk: gyenge zárlatok, simogató csapások. Lányok: forgástechnika hiánya, tartás-ellentartás hiánya... Ez az anyag még nem nekik való. Több alapozás kell az erdélyi táncok tanulása előtt!!

Lukács László

Nagy falat ez a táncanyag ennek a csapatnak. Nagyon sok tánctechnikai tudás és sok-sok gyakorlás hiányzik még, hogy hiteles legyen a magyarpalatkai táncok előadása. A fiúknál csúnya a kéztartás, a lábörök még nem szépek, a lányoknak a forgástechnikát kell gyakorolni, hogy megtartsák magukat, amikor a fiúk forgatják őket. Egyedül is lehet ezt gyakorolni. A kéz akkor segíti az egyensúly megtartását, ha kicsit széttartjuk és nem szorítjuk magunkhoz. A páros forgásnál a lányok felsőteste dőljön előre! Az utolsó tétel nem hiányzott a koreográfiából.

Kisimre Szerda Anna

Az egész produkciót a lendületes mozgás hiánya jellemezte. A csapat férfikara lábán nagyon erőtlen volt a sűrű magyar. A súlyvételek pontatlanok, a lábfejforgatások gyengére sikeredtek.

A páros táncnál hiányzott a fiúk tartása, a lányok ellentartása, a megfelelő nekifeszülések. A fiúk lóbálták a kezüket, de nem irányították a lányokat. A táncosok a mozgás lendületét felesleges dobogásokkal próbálták helyettesíteni.

A táncosok nem egymással táncoltak (a tekintetek nem találkoztak, a bemozdulások nem a párjuk vagy a másik táncostárs felé irányultak). A térforma gyakran összecszúszott, és gyakoriak voltak a takarások. A kilógó frufu látványa a rendtelenség, az igénytelenség jele.

A csapat tagjaiban van tehetség, de a magyarpalatkai páros- és férfitáncokat mindenféleképpen nyelvterületünk más vidékeinek technikailag kevésbé összetett táncával kellene jól megalapozni. Természetesen, a jó alapozáshoz nélkülözhetetlen a rendszeres, célirányos és kitartó próbatermi munka.

Kiss Zsélykó

Egyre több együttes választja napjainkban színpadi fellépéséhez az olyan öltözetet, mely jóval inkább mutat egy adott korra, mint a választott táncanyag területére vonatkozó sajátos öltözet stílusjegyeire. Tudni kell viszont, hogy a kivetkőzés egy igen összetett folyamat, és ebből kifolyólag igen nagy a felelőssége és nagy tudása kell, hogy legyen annak, aki egy ismeretlen, távoli vidék kivetkőzési időszaka öltözetének bemutatását vállalja. Ezúttal hat táncospár lépett színpadra, magyarpalatkai táncanyagot mutattak be a hagyományos parasztviseletből a közízléshez igazodó átöltözés/kivetkőzés korszakára jellemző öltözetben. A legények ennek megfelelően zsinóros magyar nadrágot-csizmát és pantallót-félcipőt egyaránt viseltek. Ugyancsak a hagyományok lazulását, illetve a kulturális kölcsönhatást jelezték a színes (kék-szürke) ingek, a régihez való ragaszkodást viszont a kalapok viselése.

A lányok apró mintás kartonszoknyát és széles fodros kötényt, hozzá polgáriás szabású ujjast (blúzt) viseltek. A blúzok szabása inkább az alföldi polgárosuló viseletek darabjaira emlékeztet. A kötött mellények, a nagy pöttyös kartonanyag, az öltözet darabjainak leegyszerűsített díszítése (keskeny szalagsorok, farkasfog) mind a paraszti öltözködés egységesülésére emlékeztet. Ezt támasztja alá az is, hogy csak két leány viselt a hagyományos mezőségi női öltözetet kiegészítő fejkendőt.

Odafigyeléssel a jelölt időszakra vonatkozóan választották meg ugyan öltözetlemeiket, viszont az öltöztetésnek ebben az esetben is épp olyan igényesnek kellett volna lennie, mint a sajátos paraszti öltözetek viselése idején! Érzékelt hiányosságok: túl hosszú szalagszíkok, nem azonos hosszúságú, ferdén álló kötények, túl hosszú, alálebenő szoknyaaljak, hátul lógó szoknyák.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A vonószenekar nem állt a helyzet magaslatán. Hamisan muzsikáltak, nem hangoltak be a színpadra lépés előtt, vagy ezt nem ellenőrizték az utolsó pillanatban. A hegedűs végig hamisan muzsikált. A palatkai „magyar tánc” kísérő ritmusát nem sikerült még elsajátítaniuk, sőt igazán a palatkai zenei

stílus is eléggé távol áll még tőlük. Nagyon sokat kell még az eredeti felvételeket hallgatni, és azzal együtt gyakorolni, hogy ez jobban menjen. Ezt a primás és a kíséret játékára egyaránt értem.

Vavrinecz András

4. Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület, Temerin

Temerin táncgyűttes

Szatmári táncok

Művészeti vezető: Lukács Imre

Zenekar: Szabó Árpád és barátai

Zenekarvezető: Szabó Árpád

Jóízű, olyan „tenyeres-talpas” csapat, látszik, hogy szeretik egymást. A hiányosság inkább a koreográfiában van. A lányok karjai statikusak, a fiúk gesztusai nem elég harmonikusak. A szatmári után jöhetne valami szűkebb tájegység vagy falu táncának a megtanulása.

Lukács László

Megfiatalodott a tavaly veterán csapatnak titulált táncgyűttes. Látszik, hogy különböző tánc tudással rendelkeznek a csoport tagjai. A nők-lányok kartartása merev, sokáig tartják a levegőben. Tegyük inkább csipőre! A főnhangsúly táncolása nem elég feszes. Van, aki fut forgás közben, és nem főnhangsúlyosan forog. Gyengének találtam az éneket. A hangok tánc közbeni kiadása örömből fakadjon, ne sikoly legyen belőle. A koreográfia elején nem volt szerencsés a mulatós, andalgós bevonulás. A koreográfia végére elfáradtak a táncosok.

Kisimre Szerda Anna

Az andalgós bevonulás nem volt a legszerencsésebb koreográfiai megoldás. Lányoknál a súlyvételek túl puhára sikeredtek, ezért a mozgásnak sem volt meg a kellő feszsége. A kettes csárdásnál volt legnyilvánvalóbb a feszség hiánya. A szatmári táncoknál előfordul egy pár látszólag lenghangsúlyos mozdulat, de ezek megvalósításánál a test súlypontjának emelkedni kell. A verbunkban túl sok volt csapás-taps mozgás. A csapat férfikara ennél összetettebb csapásoló motívumokat is elbírt volna. A páros táncrész átvető mozdulatánál a férfinak át kell vezetni a nőt az egyik oldaláról a másikra és ott meg is kell állítania. A friss csárdásnál sajnos a lefulladt a csapat lendülete. A produkció látványát kicsit rontotta, hogy egyik-másik férfi csak ritkán tekintett a párjára. Az sem vált a produkció javára hogy túl volt kurjongatva, kiabálva. A temerini csapat kifejezett erőssége, hogy az érettebb férfiak őszintén, látványosan, csillogó szemmel tudnak mulatni.

Kiss Zsélykó

A kilenc táncospár stilizált, népies, tájjeleget nem mutató, táncba való színpadi öltözetet viselt, és szatmári táncokat mutatott be. A férfiak-legények fekete csizmanadrágot, mellényt és haspántos, kézelős fehér inget viseltek (helyesen a nadrág derekába kötve). Egyikük kalapját különleges alkalmat sejtetve nemzetiszínű szalag díszítette. Szépek a fehér ingeik, de méltóságteljesebbek, ha a nyakát begombolva viselik.

A lányok tarka, apró mintás karton és flokon szoknyát, többnyire fekete kötényt és hozzá fodros ujjú fehér inget viseltek, nyakukban színes kaláris, az asszonyok fején világos kendő volt (kissé előrecsúsztott). A lányok hajfonata vegyes és nem minden esetben hagyományos formájú. A fekete, két sor piros szalaggal díszített kötények kifejezetten színpadra valók, ahol tulajdonképpen jól is mutattak. Kár, hogy a többi kötény igen vegyes képet mutatott: az egyszerű, mintás kartonkötőtől a fehér fodros ünnepi kötényig. A nők a férfiakkal képest alulötözöttek voltak (formátlan szoknyák, nem kellően kikészített alsószoknyák, nem szerencsés színpárosítás (fekete és barna), és gyöngysorszín-választás (rózsszín, kék, zöld).

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

Jó stílusban, korrekt harmonizálással szólalt meg a szatmári muzsika Szabó Árpád és barátai előadásában. A szép hangzást rontotta az időnkénti hamisság, valamint a tánckar énekének bizonytalansága, hamissága. A befejezés is elég esetlegesen sikerült. Mindezek ellenére maga az

összeállítás, a kísérődallamok kiválogatása, sorrendje magasfokú zenei igényességről tett tanúbizonyságot.

Vavrinecz András

5. Vajdasági Magyar Népművészeti és Közművelődési Központ, Újvidék Csúrdöngölő néptáncgyűttes

Mit állsz, ülü?

Koreográfia: Savelin Zellei Zsuzsanna és Savelin László

Művészeti vezető: Kiss Zsélykó

Zenekar: Juhász zenekar

Zenekarvezető: Juhász Gábor

Az anyagot szépen megtanulták, a fiúk páros táncban jobbak, mint férfitáncokban – ezt kell erősíteni. Lányok: felsőtest-, nyaktartáshiba 1-2 lánynál. Nem egységes tudású csapat, közel egy szintre kellene hozni a táncosokat. A koreográfia alapján véve megfelelő, jók az ötletek, egy-két tétel viszont hosszú. Egyébként gratulálok, a mezőnyben ez a csapat igen az élen van.

Lukács László

Jól sikerült koreográfia, mozgalmas, sok tétellel, talán túl sokkal. Szép térformákat láthattunk. Ízes, tetszetős a játék. Jók a csujogatások. A férfiéneket erősíteni kell. A fiatalabb fiúkon látszik a bizonytalanság. Ne süssék le a szemüket a táncosok! A csüccsöset nem tenném kötött-közös folyamatba.

Kisimre Szerda Anna

A kilenc fiatal pár székely ünnepi viseletben táncolt. A férfiak fekete csizmanadrágos-mellényes és székelyharisnyás-zsinóros lájbis öltözetgyűttest vegyesen viseltek, a fiatal legények kalapján árvalányhaj, rozmaring, toll díszlett. A lányok öltözete kifejezetten igényes tervezésű és kivitelezésű, hiteles székely ünneplő. A rokolyákat kézi szövésű kelméből varrták, a színek a viselőik életkorának megfelelőek. A fogazott, zsinóros lájbijuk szabása, díszítése is megfelelő, fehér, bő ujjú, kezelős, galléros ingeik és hímzett kötényeik szintén igényesek, mutatósak. Lábbelijük a csizma és magas szárú cipő volt. A csoport színpadi öltözete a hagyományok ismeretét és tiszteletét mutatja akkor is, ha az öltözetek nem minden esetben azonos táji csoporthoz tartoznak. Egyedül a túl keskeny, „tulipiros” pántlikák túl hosszúak néhány esetben. Hajkontyaik formásak voltak.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A koreográfia tájjellege a zenei jegyek alapján nehezen állapítható meg. Leginkább székelyföldi részeket ismertem fel benne, de a sóvidéki dallamok keveredtek más, részben nem is székely tájak muzsikájával, Kis-Küküllő mente, székely Mezőség, Kőrispatak és környéke zenéjével. Hasonlóan vegyes érzések fogtak el a hangszerelés vizsgálatakor, mert Székelyföld túlnyomó részén nem használtak háromhúros brácsát/kontrát, viszont nagyon szerették a cimbalmot, amit most nem hallhattunk a zenekarban. Az egyes részek közötti átmenet nem volt zökkenőmentes. A felsorolt kisebb problémák szerintem a bevezetésben taglalt kevés zenekaros próbának tudhatók be. Kicsit több időt kellene szánni a zenekarral való összeszoktatásra, gyakorlásra, és ennek biztosan sokkal jobban sikerült, gördülékenyebb előadás lenne az eredménye.

Vavrinecz András

6. Kodály Zoltán Magyar Művelődési Központ, Topolya Cirkalom táncgyűttes

Bonchidai táncok

Koreográfia: Kádár Ignác és Nagypál Anett

Művészeti vezető: Kisimre Árpád és Savelin László

Zenekar: Csalóka zenekar

Zenekarvezető: Rózsa Tibor

Nagyon jól kondicionált csapat! Végigénekelték szinte az egész koreográfiát. Ügyes táncolás, jó, biztos anyagtudás. A koreográfia alapjában tetszett, habár 1-2 helyen statikus. A „cigány” fiú erősebben is megüthette volna magát. A friss csárdásban a magyarok tánca nekem kissé túl rugózós, ugrálásra sikerült. Szerintem nem ennyire ilyen a magyar tánc Bonchidán.

Lukács László

A csapattól a megszokott magas előadói színvonalat láttuk. A produkciót a pontos és erőteljes mozgás, pontos súlyvételek, csapások, nekifeszülések jellemezték. Csak a produkció cigány tánc részénél volt észlelhető némi pontatlanság.

A produkció elején volt egy pillanatnyi megdermedés, melynek az értelme nem világos. A magyar és a román táncrésznél is jó az uniszónó és a szabad tánc aránya. Az viszont életszerűbb lett volna, ha a magyar és a román rész énekekben és csujogtatásban különválnak (a „magyarok” is énekeltek románul). A csujogtatásoknál a magyar–román rivalizálás esett volna jobban. A koreográfiának „hirtelen” lett vége.

Kiss Zsélykó

A tíz fiatal pár mezősegi táncokkal lépett színpadra, öltözetük a táj etnikai és kulturális többszínűségét jelezte. Viseletük az átöltözés/kivetkőzés, a hagyományos öltözeti darabok elhagyásának időszakát idézte, a magyarok és románok közös multságának keretei között. A legények közül a „román” táncosok a XX. század második felének polgári öltözetében ropták (pantalló, cipő), míg a magyarok táncát hagyományosabb, csizmanadrágos, fekete mellényes, árvalányhajjal díszített kalapos öltözetben adták elő. A kettősség a lányok öltözetében is megmutatkozott: a sötét, többsoros, világos szalagdísszel szegett rokolyában, városias divatú blúzban, fekete és csíkozott kötényben táncoló lányok mellett, igényes kivitelezésű mezősegi lájbisszoknyában jelentek meg a szórványmagyarság hagyományos – a tánc házi mozgalom által újratemtett – öltözetét felidéző táncosok. A nő–férfi öltözetpárosítás is jó. A „cigányos” öltözet kissé visszafogott, inkább stilizáltnak mondható, a többihez képest kevés sajátosságot tartalmazott.

A csoport színpadi ruhái igényesek, jó a textilek kiválasztása, igényes a ruhák megvarrása, díszítése, és végül az előadásra való felöltözés is!

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

Ezen a produkción is érződött a kevés próba hatása. A szépen összeállított koreográfia, a kellemes zenei folyamat, a jó dallamválogatás nem tudott kellőképpen érvényesülni a hegedűszólam kevéssé kigyakorlott állapota miatt. Ha esetleg nem áll rendelkezésre eredeti hangfelvétel, szívesen segíték! A bonchidai zenekarról elég sok jó minőségű felvétel forog közkézen. A táncos lányok énekén is bőven van mit javítani: az éneklés stílusa, a román nyelvű szövegek kiejtése revideálásra szorul.

Vavrinecz András

7. Dr. Kiss Imre Művelődési Kör, Péterréve

Kabóca néptáncgyűttes

Dél-alföldi táncok

Koreográfia: Resócki Rolland

Művészeti vezető: Csasznyi Magdolna és Kiss Márta

Zenekar: Fokos zenekar

Zenekarvezető: Sterbik László

Pontos, szép kivitelezés, eltáncolás. Amit kellett, eltáncolta a csapat szépen. A problémám inkább a koreográfiával volt, ami talán nem is koreográfia, inkább egy összeállítás hosszú tételekkel, statikus formákkal. Talán mélyebben utána lehetne nézni a dél-alföldi táncoknak, vagy amivel következő évadban foglalkoznak. Rövidebb tételek, változatosabb térformák, és rendben lesz.

Lukács László

A páros ugrósban nagyon sok az uniszónó. Szabadabbra venném. A térformák is sokáig állnak, bemerevednek egy formába. Tetszett a frissbe való átmenet. Végre mindenki mást csinál, mást táncol.

A kisharang ne legyen ilyen merev. Az ének halk, nem érthető a szöveg, sok a lesütött szem, hiányzik a mosoly. Mintha nem is élveznék a táncot.

Kisimre Szerda Anna

Amikor a táncos a produkció elején bevonul a színpadra, akkor logikus, hogy fölvegye a szemkontaktust vagy a zenekarral, vagy a közönséggel. A lesütött tekintet (földbámulás) azt az érzést kelti, hogy a táncos akarata ellenére, kényszerűségből van a színpadon. Bár a mozgás ritmikailag pontos, az egész produkciót alatt az sugárzott le a színpadról, hogy a táncosok kényszerből vannak ott, hogy nem akarnak megizzadni. Az összeállítást végig az erőtlenség és az élet hiánya jellemezte. Hiányzott a táncosok közti kommunikáció (a tekintetek találkozása, az egymásnak való bemozdulások).

Kétlépésű csárdásnál az egyik táncospár olyan hangsúlyozást alkalmazott (TÁ – a súlyláb térdének a nyújtása, TÁ – a súlyláb térdének a hajlítása), mely nem jellemző a dél-alföldi lassú csárdásra. A lassú csárdás tempójára kényelmetlennek bizonyult a kisharang-dobbantás (TI-TI-TÁ TÁ-TÁ) lépéskombináció kitáncolása. Friss csárdásban, a fertályos figuránál a csipők túl messze kerültek egymástól. A végén, a tenyérbe csapós táncköszönés jóízű koreográfiai megoldás, csak hiányzott belőle a beleélés.

A sok bíráló megjegyzés ellenére az együttes nagy előnye, hogy tagjai fiatalok, és remélhetőleg még ki fog bújni belőlük a kisördög. Van bennük tehetség, és az együttesvezetőnek lesz a feladata, hogy föllobbantsa bennük a lángot. Csak előre!

Kiss Zsélykó

A négy legény és hat leány alkotta csoport dél-alföldi táncokat adott elő. Öltözetük ennek megfelelően a még sokszoknyás, de a felsők szabásában már polgárosodó női viselet, a legények esetében a csizmás, fehér inggel viselt fekete posztóruha volt. A legények közül egy viselt zsinóros, hagyományos szabású nadrágot, míg a többiek a pantallók szarát gyűrték a csizmába. Ez a megoldás ugyan nem feltűnő a színpadon, de hitelesebb lenne, ha inkább csizmanadrágot („priccses nadrágot”) vennének fel! Ez stílusában és történetiségben is jobban illene a lányok öltözetéhez. Két igazán szép zsinóros, pakfongombos lajbit is láthattunk a táncosokon. A virágdísz a kalapokon regrutákra utalt. A lányok ünnepi selyemruhában (bő szoknya, hozzá azonos anyagból varrt blúz), egyenes szabású, színes kötényben, fehér harisnyában és panglis cipőben táncoltak. Öltözetük színpadra tervezett, stilizált parasztöltözet, melynek eredetijét, helyi mintaképét nehéz lenne megtalálni. Az öltözet díszítésének dél-alföldi hagyományai szerint nem volt szokás a sötét tónusú szoknyát széles, feltűnő fehér csipkeszegéllyel díszíteni! A kötények közül sem a szabásvonalnak, sem a díszítésnek nem ismert a hiteles előképe! A szögletes mellrésszel szabott blúzokat általában már a szoknya derekába kötve viselték! Fiatal lányokról lévén szó szívesen láttunk volna a kalárisok között piros, kék színűt is. Ügyeljenek jobban az öltöztetésre (az alsószoknyákat igyekezzenek a vasalásnál kellően megformálni, alálebenő szoknyaalj, kötényeik nem simulnak a szoknyára, nem elég feszesek a derékon, a fehér gyöngysor túl hosszú, ügyeljenek a színek párosítására (zöld szalag a kék ruhán, harsány a sárga). Az említett hibák ellenére a táncosok mutatások voltak, úgy tűnt, jól érzik magukat öltözetükben.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A tambura-zenekaros felállásban muzsikáló Fokos kellemes meglepetés volt. Visszafogott, de fülbemászó hangzással, szép stílusban játszotta a dél-alföldi dallamokat. A jól megválasztott harmóniák, a kiváló basszprím szólám nagyon tetszett. A koreográfia kísérő dallamainak összeállítása igényességéről és alapos stílusismeretről tanúskodik.

Vavrinecz András

8. Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Óbecse

Szelence táncegyüttes

Gömöri táncok

Koreográfia: Furik Rita és Richtarsik Mihály

Művészeti vezető: Kisimre Szerda Anna és Kisimre Árpád

Zenekar: Csalóka zenekar

Zenekarvezető: Rózsa Tibor

A nap egyik kiemelkedő csapata és produkciója! Jó hangú, szépen öltöztetett, stílusos, erős, egységes csoport!! A tréfás verbuválás főkáplárja nem jó választás volt, vagy ha igen, akkor legközelebb ne hadarjon, és a poénokat emelje ki, várja meg míg a közönség veszi a lapot! Szinte hibátlan koreográfia, vagy annál talán már több! Gratulálok!

Lukács László

Az együttes a tőle már megszokott magas előadói színvonalat hozta. A produkciót a szép, erőteljes mozgás jellemezte. Az apró, jóízű bemozdulások révén egyéniségek mutatkoztak meg. Az együttes együtt él a színpadon, és a táncosok nagyon jól tudnak a színpadon viselkedni. A párok egymással táncoltak. Szép volt a meghajlás.

A szép, kerek koreográfiai megformálás sugározta a Furik Rita műveire jellemző hangulatot. A koreográfia elején egy kicsi ütközés volt a színpadi helyezkedésnél. Egy pillanatban a multságban mintha kitáncolták volna a juhászt a „tánctérről” (a kiemelt helyekről: színpad közepéről, zenekar elől). Ezt a megoldást koreográfiaiilag nem éreztem indokoltnak. A friss csárdában van egy olyan jelenet, amikor a szólistapárok táncolnak a színpad közepén, az őket körülvevő félkörből meg egyesével vagy csoportosan rájuk „futnak” a táncosok, mintegy biztatván a szólistákat. Ezek a „befutások” beállítottak látszottak, hiányzott belőlük spontaneitás. Ezek a leírtak egyébként nem vonnak le semmit a produkció és az együttes értékéből.

Kiss Zsélykó

A tíz leány és nyolc legény gömöri táncokat adott elő. A legények csizmanadrágot és begombolt mellényt, hozzá kézelős fehér inget, kemény szárú, szegett, ünnepi csizmát, kalapot viseltek, öltözetük bármely vidék paraszti ünneplőjének megfelelő lehet. A fekete, magasan gombolódó, pakfongombos lajbi és a zakó együttes viselése azonban zavaró: az egyes ruhadarabok viselésének kora között legalább két-három évtized a különbség! A kalapok inkább alföldi formájúak: a Felvidéken általában a kerek, magas tetejű formák jellemzők. A lányok öltözete nagyon igényes, jók a szabásvonalak, szépek az alapanyagok, átgondolt és hiteles a díszítés. Öltözetük paraszti mintáit leginkább a Bódva völgyében kereshetjük. A szoknyák bársonyból és mintás selyemből valók, ráncolásuk is csinos. Felsőtestükön bársony és selyem ujjast (esetenként túl sok flitterrel) vagy bő ujjú inget és „nyelvest” pruszlikot vegyesen viseltek a táncosok (ügyeljenek jobban az ujjas és kötény kelmepárosítására). Kötényeik apró mintás kékfestőből készültek, amelyek díszítése jól eltalált (e mellénytípussal azonos időben viselt köténytípust is szívesen láttuk volna). A kiegészítők: kalárisok, nyakbavaló kendők, a legények óralánca ugyeppen tették életszerűvé a színpadi képet.

Az ünnepi öltözetre vonatkozó paraszti gondolkodással ellentétben kissé meglepő volt, hogy a leányok leültek ebben a „szép ruhában”. Az öltöztetésnél ügyeljenek kötényeik kellő feszességére a derékon, hogy azok simuljanak, a rögzítésre szolgáló pertli nem lóghat ki, a szoknya nem lehet rövidebb elől, mert a hasat erősíti.

A javítani valók mellett is az öltözetre odafigyelő, mutató, igényes külsőben fellépő együttest láttunk!

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

Furik Rita és Richtarcsik Mihály kitűnő koreográfiáját élvezetes, kiváló előadásban láttuk. A gondosan kiválasztott, veretes gömöri dallamokat szép stílusban muzsikálta a Csalóka zenekar. Az egész zenei folyamat a maga természetességében, minden akadály nélkül folyt, a váltások is mind zökkenőmentesek voltak. A dalokat a táncosok jó stílusban, megfelelő hangerővel énekelték, a tréfás verbuválás szövegét végig érthetően mondta a káplár. Két apró megjegyzés: a zenekarnak négyhúros brácsán illenék kíséreni a gömöri zenét, valamint a kezdő éneket kellene kicsit gyakorolni a táncosokkal. Összességében egy kitűnő előadást láttunk.

Vavrincez András

9. Móra István Művelődési Egyesület, Kevi

Gyöngyvirág magyar néptáncegyüttes

Kék ibolya, ha le szakajtanálak...

Koreográfia: Baji Endre

Művészeti vezető: Baji Endre

Zenekar: Véka zenekar

Zenekarvezető: Polyák Dániel

Dicséretes, hogy 16 nő együtt táncol, lelkesen próbákra járnak, megtanulják a férfiszerepet. Nem hiszem, hogy az összeállításról különösebben szót kellene ejteni. Kihozták belőle a maximumot, amit lehetett. A pendelyeket cseréljék le hosszabbakra! Folytassák a táncot!

Lukács László

Öröm látni, hogy ennyi asszony együtt táncol. Még jobb lenne, ha férfiak is csatlakoznának a csoporthoz. A dúdolást és a megállást a koreográfia közben nem tartottam indokoltnak.

Kisimre Szerda Anna

A lassú csárdásból hiányzott a térdhasználat (a helyes lüktetés – vagy annak a hiánya – a táncosok vállán és fejbúbján látszik a legjobban). Amikor két nő nőként táncol egymással (nem „fiú” az egyikőjük), akkor is az egyiknek vezetnie, irányítania kell a párját. Friss csárdásban sok takarás volt. Ennél a táncjátéknál hiányoztak az apró ugrások (ez leglátványosabban a bokázó mozdulatnál mutatkozott meg). Egyébként a bokázó mozdulatnál a bokát össze kell zárni! A fertályos figuránál a táncosok testének a lendülettől kell bedölnie. A lendület hiányát a befordulásnál szükségtelen bedobbantással pótolni. A koreográfia végén az együttes egy részének van egy kiállása, aminek valószínűleg az a szerepe, hogy összehozza a szólamokat. Ez egy kicsit suta megoldásnak bizonyult. Itt azt ajánlom, hogy a kiállítás helyett inkább bokázókat táncoljanak. Amikor a kéz a levegőbe lendül, akkor annak támogatnia kell a mozgást, vagy egy emelkedett hangulatot kell kifejeznie, vagy mindkettőt együtt.

A leírt megjegyzésektől függetlenül nagyon jó volt látni ennek az érettebb hölgyekből álló csapatnak a lendületes, életteli táncát. Csak előre!

Kiss Zsélykó

Az együttesben hét pár nő táncolt. Öltözetük az 1930-as évek stilizált, parasztos, félünnepi viselete, gyöngysorok nélkül. Kartont és kékfestőt, valamint lüsterhatású kelméket egyaránt használtak az öltözet készítéséhez (főként pasztellszínűt). A kartonblúzaik anyaga szép, jól eltalált, de díszítetlenségük miatt inkább hétköznapi öltözet darabjai lehetnek. A szoknyák szabása, a ráncok elosztása valószínűleg nem megfelelő, mert a táncosok hasán kidomborodnak. Kevés alsószoknyát viselnek. A fejükön viselt egyszínű kendők (a szoknya anyagából) nagyon színpiadiasak, nem mutatós, szerencsésebb lenne valódi – nem kellék – fejkendőket beszerezni.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

Egy fiatal táncsoport előadásában dél-alföldi táncokat láttunk egy jó zenekar kíséretével. Igényes dallamválogatás kítűnő zenekari kísérettel, viszont van néhány problémás zenei megoldás, amin érdemes lenne javítani. Az elején a lányok énekes bevonulása: fura és nem indokolt, hogy csak laláznak és nem szöveggel éneklük a *Kék ibolya...* szövegkezdetű dalt. Nem volt az sem szerencsés, hogy a zenekar belevágott az énekbe ahelyett, hogy megvárta volna a dal végét, és csak utána kezdett volna muzsikálni. Az első friss dallamban hangtévesztés van, ki kell javítani. A dél-alföldi táncokat négyhúros brácsával illene kíséreni, nem háromhúrossal.

Vavrinecz András

10. Móra Ferenc Magyar Művelődési Egyesület, Csóka

Sóvirág táncegyüttes

Somogyi mulatság

Koreográfia: Vas Endre

Művészeti vezető: Szécsi Karolina

Zenekar: Juhász zenekar

Zenekarvezető: Juhász Gábor

Jó kis gyerekcsapat technikai hiányosságokkal – még! A friss csárdásban a térdeket jobban hajlítani, és a tartás-ellentartásra jobban rámenteni a fiúk és a lányok közt. Ígéretes csapat.

Lukács László

Fiatal csoport. Ügyesek. A térformák igen változatosak. Mozgalmas koreográfia. A tartás-ellentartás hiányzik még. A kéztartások a tapsnál hanyagok voltak.

Kisimre Szerda Anna

A csapatot nagyon fiatal táncosok alkotják. Az ugrósban nagyon szépen táncolták ki a lenthangsúlyt a térdükkel. A friss csárdásban viszont jobban kellene hajlítani a térdeket. A mozgás ritmikailag végig pontos volt. A friss csárdásban, a zárt fogásban való táncolás utáni kifordulásnál kicsit sután hatott, hogy a levegőbe lendült kezek a megfordulás után gyorsan „lebuktak”, fiúknál egy lógó helyzetbe, lányoknál meg a csípőre.

Valószínűleg a csapat kora miatt a koreográfus egyszerűbb koreográfiai megoldásokat választott, pedig úgy nézett ki, hogy a táncosok többre képesek. Amikor a zene a gyors tempóból visszalassul, akkor a hangulatnak is az eget kellene vernie. Enélkül az ilyen koreográfiai megoldás funkciótlanná válik. Mindenféleképpen azt ajánlom, hogy a próbatermi munka közben minél többet improvizáljanak a táncosok. Az így kérielt szabad táncolást bele lehet építeni a koreográfiába, amitől sokkal izesebb, izgalmasabb lehet.

Az együttes tagjainak a fiatal kora mindenféleképpen előny, és remélem, hogy sok jó produkciót fog látni tőlük a nagyjéremű. Csak előre!

Kiss Zsélykó

A népes csoport somogyi táncokat adott elő. Az öt legény közül a legfiatalabb – dicséretesen – gatyát és hozzá fekete lajbit, fehér inget viselt, míg a többiek csizmanadrág, fehér ing, fekete mellény együttesben szerepelt. Az ingek szabása mai, az idézett korszaknak jobban megfelelt volna a bővebb ingujj, igaz, ügyesen feltúrva ez nem volt feltűnő. A lányok táncba való, zöld alapon lila, apró mintás, apró ráncokba szedett, pirossal szegett szoknyát, hozzá csipkével díszített bő felsőt és fekete fodros klott kötényt öltöttek. Ruhájuk igényesen elkészített, csinosan viselik! Ám a korabeli somogyi női szoknyaforma elmaradt. A hajfonatok modernsége, a hajszalagok keskenysége és színválasztása (sötétkék), az alálebbentő szoknyaalak és különböző hosszúságú szoknyák, a gatyá elkészítéséhez felhasznált kevés kelme kissé zavaró volt.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A zenei anyag összeállítása nem elég igényes, becsúszott néhány nem somogyi dallam az összeállításba (kezdő ugrósba sárközi, friss csárdásba bogyszlói, a záró ugrósba ormánysági). A háromhúros brácsa használata itt is stílusidegen. Négyhúros brácsával vagy hegedűkontrával kellene ezt kiváltani.

Vavrinecz András

11. Szerémség Magyar Művelődési Egyesület, Mitrovica

Szerémség néptáncegyüttes

Szerémségi magyar tánc

Koreográfia: Révész Dária és Elor Mátyás

Művészeti vezető: Révész Dária

Kísérőzenekar neve: Juhász zenekar

Zenekarvezető: Juhász Gábor

Szép dolog ezt felvállalni, csinálni kell tovább, mélyebb kutatómunkával. Több szakmaisággal álljanak a táncanyagokhoz!

Lukács László

Táncoktatót, szakembert kellene keresni a csoportnak, és a tánccsoport tánctechnikai tudásához mérten kiválasztani egy táncanyagot, amivel hónapokon keresztül foglalkoznak, majd abból összeállítani egy koreográfiát.

Kisimre Szerda Anna

A szórványmagyarságban élő, kislétszámú együttes tagjai a hat különböző korú nő (leány és középkorú), piros és zöld alapon apró mintás kartonszoknyában, fehér, rövid ujjú ingben és fehér kötényben lépett fel. Lábukon fehér harisnyát és panglis cipőt viseltek, egy ágba font hajukba széles,

térdhajlatig érő fehér selyemszalagot kötöttek. Az öltözet erősen leegyszerűsített, színpadi „parasztviselet”, azonban készítésénél alapvető szabályokat akkor sem ártott volna figyelembe venni! Az alsószoknyák nincsenek jól keményítve, viszont a slingelt aljuk szélesen kilátszik a kartonszoknyák alól! A hófehér, túl széles és hosszú hajszalag inkább a vallásos ünnepek szimbolikus viseletkiegészítője (Mária-lányok, elsőáldozók). A szoknya kelméjéből készült fejkendő helyett a valódi lenne mutatósabb megfelelő kötésmóddal. A piros szalaggal megkötött, rövid ujjú fehér ingek és a fehér harisnya inkább ünnepi, míg a dísztelen kartonszoknya inkább hétköznapi öltözetelem (rossz párosítás). Kötényeik jellegtelen szabással készültek. A legények fekete nadrág, fehér ing, mellény együttesben, csizmában, kalapban táncoltak. Az ingek alját inkább a nadrágderékba túrva viseljük. A tervezőnek mindenképpen körültekintőbbnek kellett volna lennie, átgondoltabb tervezéssel elfogadhatóbb, mutatósabb lenne az együttes kinézete, hiszen ez bizonyára hosszú távon az egyetlen színpadi öltözete. Az öltöztetésre vonatkozó nagyobb odafigyeléssel valamelyest javíthatók a hibák.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A lányok éneke hamis, erőtlen, rendszeresen kellene gyakorolni az éneklést!!! A zenekari kíséret profi, viszont a dallamok válogatása igénytelen. Műdalok, valamint több különböző tájegység dallamai hangzanak fel minden elképzelés nélkül (Bodrogköz, Szabolcs, Sárköz...). Érdemes lett volna egy zenei szakember (vagy a zenekarból valamelyik zenész) segítségét kérni az összeállításban még a bemutató előtt, mert ő biztosan felhívta volna a figyelmet ezekre a hibákra. A másik megoldás szerintem az, hogy ha nincsen erős helyi hagyomány, akkor inkább valami másból kellene koreográfiát készíteni.

Vavrinecz András

12. Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, Kupuszina

Az egyesület hagyományőrző néptáncsoportja

Cécó

Koreográfia: Toldi István

Művészeti vezető: Váci Erzsébet

Zenekar: az egyesület fúvószenekara

Zenekarvezető: Guzsvány Lénárd

Szép viseletek! A két idősebb pár fantasztikus volt! Jóízű csapat, friss csárdás lendületes, néhol hangsúlytévesztések 1-2 lánynál voltak azért. A mars szép volt, ötletes a tapsrend utáni kivonulás. A fiatalok vegyének példát a két idősebből, és akkor nem lesz baj hosszú távon.

Lukács László

Gyenge az ének a koreográfia elején. A férfiak lassan beszivárognak a színpadra. Az idősebbek ízesebben táncolnak, mint a fiatalok. Az ugrós mars részét táncolták el legszebben.

Kisimre Szerda Anna

Nem csak ennél a csapatnál tapasztalható az a jelenség, hogy az idősebb korosztályból sokkal nagyobb életerő sugároz, mint a fiatalabbakból. Zavaró volt a koreográfia elején, hogy a lányok kifejezetten nem táncoltak egymással (a tekintetek egy pillanatra sem villantak össze, egy gesztus sem történt egymás irányába, látványosan merev tekintettel „ledolgozták” a rájuk szabott koreográfiai feladatot). Emellett az ének is erőtlen volt. Nem szép látvány volt a fiúk erőtlen, csoszogós bejövetele. Azonban az ugrós táncrészben, a külön táncolásnál a fiúk szépen kiugrották (kihöcögtek) a lépést. A koreográfiai megformálás sokkal ötletesebb lehetett volna. Az idős néni a kivonulásnál nagyon szépen, ízesen forgott.

Kiss Zsélykó

Kilenc, különböző korú táncospárt láttunk a színpadon, helyi rezesbanda kísérettel. A csoport saját, hagyományos viseletében táncolt ez alkalommal is, az öltözetek közül legtöbb régi, viselésből átvett darab. Szépek a legények zsinóros nadrágjai, kemény szárú csizmái és lajbijai, életszerűek és egy adott viselési időszakra mutatnak a „kik” meg „borszínű” ingek, mutatósak a menyecskék szoknyái, kötényei, vállkendői, fityulái, a lányok fején a „bukor”. A pruszlikok között néhány a sok ragyogóval

inkább (a gyöngyösbokrétás) színpadi viselet hagyományaira vagy a kivetkőzés időszakára mutat. A régi öltözetek itt-ott pótlásra, kiegészítésre szorulnak, ilyenkor kell a kellő odafigyeléssel, hitelesen elkészíteni a beilleszthető új darabokat. Örömkre a látottak alapján a példásan kikészített, hiteles formai jegyeket hordozó, mutatós öltözetüket még magukénak érezték a tácosok! Viszont egyre nehezebb feladat hárul a közösségre, hogy ez így is maradjon hosszú távon. Ha egy-egy rendezvényen a bírálóbizottság véleménye a hagyományőrző közösségekről az, hogy elsősorban a helyi sajátosságokban való jártasságot tükrözik, akkor a közösség bemutatkozó tagjainak a saját öltözetéhez való viszonya nemcsak annak ismeretéről, hanem tiszteletéről és megbecsüléséről is tanúskodik!

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A fűvőszeneke rendkívül magas színvonalon látta el a koreográfia kíséretét. Tiszta hangszereken ízes, jó stílusban, táncrea pezsdítő lüktetéssel, dinamikusan muzsikáltak. Hasonlóan magas színvonalú rezesbandát csak Zengővárkonyban hallottam eddig. Kár, hogy a kitűnő hangzást kicsit lerontotta a zenei összeállítás igénytelensége, mert sajnos a kísérő dallamok a bevezető éneken kívül mind műdalok voltak. Érdemes lenne ezt is rendbe rakni egy zenei szakember segítségével.

Vavrinecz András

13. Tiszagyöngye Művelődési Egyesület, Törökkanizsa

Tiszafa néptáncgyűttes

Felcsíki táncok

Koreográfia: Kátai Tibor

Művészeti vezető: Romhányi Gabriella, Sáringer Zoltán

Zenekar: Fokos zenekar

Zenekarvezető: Sterbik László

Nem biztos, hogy jó választás volt ez a felcsíki. Technikai hiányosságok. Kontrás kopogók, pontatlan fiútánc. Az énektudást fejleszteni kell. A zsidóst ne egy kisfiú vezesse, az kiváltság volt, a legidősebb, a rangidős táncos vezethette! A csárdás legyen gyorsabb. A csoport nem rossz, a felfogáson kellene változtatni.

Lukács László

Meglátásom szerint nagy falat ez a táncanyag ennek a táncgyűttesnek. A felcsíki zene az egyik legkeményebb a magyar népzenei stílusok között. Ehhez kellene illeszkednie a táncnak is. Hiányzott a feszesség, a keménység. Laza volt a testtartás. Sok volt a pontatlanság. Nem tiszta az ének.

Kisimre Szerda Anna

Amikor a fiúk bevonulnak és megrendelik a táncot, akkor annak határozottan kell történnie (határozott, lendületes bejövétel, szemkontaktus a zenekarral). A verbunkban a figurák és a csapások is pontatlanra sikeredtek. Az elején a TI-TI-TÁ lüktetésű mozgások ritmikája TÁ-TI-TI -be csúszott át. A zsukát a fiúk modoros kargesztikulációja jellemezte, és a lányokból sem bújt elő a kisördög. Az egyik fiúnak viszont kifejezetten jó csípőmozgása volt ebben a táncban. Az „öreg zsidó” erőtlén volt. A lassú csárdást a modoros felsőtestbillegés jellemezte. A súlyvételekből hiányzott a súly. A fiúknak meg kell fogni a forgáslépést (pillanatokra páros lábú súlyhelyzeteknek kellene megjeleníteniük a forgásnál). Rengeteg volt a csoszogás és a páros viszonyból hiányoztak a megfelelő nekifeszülések. Páros forgásnál a fiúknak kellene forgatni a lányokat, ebben az esetben viszont inkább a fiúk forogtak a lányok körül. A fiúk dobogása pontatlan volt. A cepperben zavaró volt, hogy a fiúk önmagukban dobogtak, hiányzott a kifelé való kommunikáció (a párjuk, a közönség, a zenekar felé). A ceppernél hiányzott még a súly is a mozdulatokból. A táncosok nem élték bele magukat a koreográfiába.

Ez a produkció jó lehetne, ha –mindenekelőtt a táncanyag – megfelelően ki lenne gyakorolva. Nagyon ajánlom a kitartó, rendszeres, célirányos próbatermi munkát (akár külső segítséggel), mert ha a tánc rendbe lesz rakva, akkor sokkal élvezetesebb lesz nemcsak a közönség, hanem – ami talán fontosabb – a táncosok számára is.

Kiss Zsélykó

Az együttes felcsíki táncokat választott bemutatásra. Öltözetük nem tükrözte a tájegység viseleti hagyományait. A legények általános, ünnepi parasztöltözetben léptek fel: fekete csizmanadrágban vagy pantallóban, fehér ingben, mellényben. A zsinórdíszes, fekete börmellény és a hozzá viselt bőrsipka (viselője szakállas) feltehetően más népcsoportra utal. A nők kékfestő szoknyás, táji sajtóságokat nem mutató öltözetben táncoltak. Díszítetlen ötények, szabás nélküliek, munkába való darabok. Fej- és hajviseletük igénytelen.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A zenei kíséretet a felcsíki hagyományoknak megfelelő összeállítású zenekar látta el. A hegedős láthatóan nagyon igyekezett, de stílusában, tisztaságban, technikai megoldásokban és tempótartásban még nem áll elég erős alapokon. Jó az irány, de még nagyon sokat kell gyakorolni, hogy megfelelő színvonalú legyen a hegedülés. A zenei összeállítás igényes, mindegyik dallam a helyi, felcsíki zenei hagyomány méltó képviselője volt.

Vavrinecz András

14. Móricz Zsigmond Magyar Művelődési Egyesület, Doroszló Doroszlói hagyományőrző néptáncscsoport

Táncmulatság (Doroszlói táncok)

Koreográfia: Király Szilárd

Művészeti vezető: Király Szilárd

Zenekar: Doroszlói fűvőzenekar

Zenekarvezető: Csernicsek József

Jó kis vegyes korosztályú csapat, kár, hogy kevés a fiú. Egységes tánctudású csapat. Énektudás fejlesztése! Ígéretesek, csak így tovább!

Lukács László

Vontatott a kezdés. Nem kellene ekkora hangterjedelmű dalokat választani, mert az éneklés kárára megy. A régi stílusúak megfelelőbbek lennének. A csirajból hiányzik a párvalasztó jelleg. Bizonytalannak tűntek a táncosok a koreográfia közben. Vigyázni kell arra, hogy ne takarják egymást a táncosok. A koreográfia végére elfáradtak.

Kisimre Szerda Anna

Nagyon szép lenne, ha a hagyományőrző együttes tagjai a színpadon is tudnák „élni” a saját hagyományukat.

Ez látványosan nyilvánulhatna meg, hogy pl. a lassú – hallgató – nóta közben a táncosok nem lóbálják a kezüket, vagy nem használnak modoros, erőtlén kézmozdulatokat (mutogatnak valamit). Egyébként a nézőnek olyan érzése van, hogy a táncos kínosan érzi magát az adott helyzetben, nem tud mit kezdeni magával. A kéz, ha a levegőbe lendül, akkor szívből emelkedjen oda. A lányok éneke erőtlén volt. A csirajnál a térdet nyújtani is kellene ahhoz, hogy létrejöjjön a hullámozó mozgás. Lassú csárdásban egyes lányok térdhasználat (röcögés) erőtlén volt, viszont ebben a táncstílusban a lányok arcán megjelent a mosoly, amitől rögtön derűsebb lett az egész produkció hangulata. A kiabálással (ujj-ujj) – különösen, ha az nem szívből jön – nem lehet pótolni a mozgás erőteljességét.

A végén, amíg szól a zene addig táncoljanak, vonuljanak le a színpadról, és utána jöjjenek fel meghajolni. Meggondolandó, szükség van-e a meghajlás utáni táncos levonulásra.

Kiss Zsélykó

A bemutatott műsorszámhoz választott *Táncmulatság* cím, annyira általános, hogy szinte azt hihetné az ember, hogy ebben az egykor sajátos hagyományairól híres faluban nemcsak a hagyományok ismerete került a feledés homályába, hanem már a helyi sajátosságok emlékezete is porlepte... A látottak alapján ez szerencsére nem így van.

Ajánljuk mégis, hogy gazdag hagyományuk tárházában sajátos alkalmakkor azok sajátos összetevőire koncentráljanak, így esélyük lesz az eddig bemutatott öltözeteken kívül, öltözetkultúrájuk egyéb elemeit is felszínre hozni, bemutatni. A táncművészetben történő változásokkal egy időben követhető az

öltözet változása is. Ennek ismeretében már könnyen kiválasztható a célzott táncanyag és a hozzá illő öltözet koronként, alkalmanként.

Az együttesben négy legény és tíz leány vonultatta fel a hagyományos doroszlói viseletet. A legények közül ketten zsinóros kabátban és nadrágban, ketten bordó bársonymellényben táncoltak. Kár, hogy a bársonylajbis táncosok csizmába húzott pantallót viseltek. A fehér ingek nyakát az alkalomnak megfelelően begombolták – ezzel az öltözet tekintélyét is megadták. A leányok a ragyogókkal díszített, bokrétás öltözetet vonultatták fel. Ingeik, alsószőknyáik hófehérek, szépen kikeményítve. Fejviseletük ötletesen és szépen pótolja a hosszú hajfonatot. Az öltözetük elemei túlnyomó többségben régi, autentikus darabok, amelyeket csinosan és látható büszkeséggel viseltek.

Az együttes ez évi bemutatkozása alkalmával a látott öltözetről elsősorban a nagy odafigyeléssel, szinte alázattal történő, igen fáradtságos, hosszadalmas, aprólékos munkával járó példás kikészítés (mosás, keményítés, vasalás) és a pompa igényével történő öltöztetés bemutatása volt a legszembetűnőbb és legdicséretesebb! Ne feledkezzenek meg öltözetük gondos, új kikészítőinek kineveléséről!

Örvendetes volt látni a nagyszámú fúvószenekar tagjait (fiatal férfiak) mai, fekete-fehér, ünnepi öltözetükben.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A fiúk jóízű kezdő éneke után a fúvószenekar nem állt a helyzet magaslatán a lassú csárdás kezdetekor. Szétestek, ritmusban nem segítettek, hanem akadályozták a táncot. A leányok karikázója teli volt műdalokkal és művies dalokkal, amelyeket nem tudtak tisztán elénekelni. A csoportos énekléssel sokat kellene foglalkozni, rendszeresen gyakorolni, hogy szépen, tisztán szóljon tánc közben!!! A dallamokat át kellene nézetni egy hozzáértő szakemberrel, aki a műdalok helyett népdalokra cseréli a tánckíséretet. A fúvószenekarral többet kellene próbálni, hogy jó tempóban, tisztán, szépen szólva tudják kísérni a táncot!!!

Vavrinecz András

15. Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, Kishegyes

Rizgetős táncegyüttes

Sárközi szőlőpásztorkodás

Koreográfia: Taba Csaba

Művészeti vezető: Borsodi Patyerek Orsolya, Kovács Hanna, Patyerek Csaba és Utasi Péter

Zenekar: Fokos zenekar

Zenekarvezető: Sterbik László

Ügyes lányok, jó koreográfia. Szépen, egységesen karikáztak, jó a körtartás. A lépő Sárközben 5/8-os, nem 6/8-os! Az ugrósban a cifra kissé puhára sikerült, 3 fázisú ugrós legyen! A modoros csettintgetéseket el kellene hagyni szerintem, lehet, hogy csinált ilyet valaki Sárközben, de nem ezt kellene kiemelni, általánosítani. Mindezek mellett dicséret a csapatnak, ügyesek!

Lukács László

Jól szerkesztett koreográfia. Nagyon tetszett a madárijesztős jelenet és a varjak hessegetése. Hosszú a műsorszám, mégsem unalmas, viszont lehetett volna a koreográfus kíméletesebb a lányokhoz, mert nagyon nehéz feladat saját énekhangra táncolni és hangnemben maradni, amikor bejön a zenekar. És még olyan gondok is adódnak, hogy nem megfelelő a hangnem a lányoknak.

Kisimre Szerda Anna

A lépőnél, a belső kör kilépő mozdulatánál kicsit erőltetett és eltúlzott volt a derék hátrafelé mozdulása (fenékkidugás). A kötények felöltése, megkötése kicsit kapkodásra sikerült. Egyik-másik ujujuju kicsit sutára sikeredett. A koreográfia vége felé a lassú csárdás tempója (*Rászállott a kis gerlice..., Arra alá de sok a fa*) túl gyors volt. Viszont a friss csárdás tempója – jó értelemben – kényelmes volt, és a lányok nagyon szépen kitáncoltak minden mozdulatot.

A bábos jelenetet, a madárhessegetést nagyon hitelesen adták elő. A kézhasználat hiteles és meggyőző volt.

A harangszóra kezdés, lépőzés jó koreográfiai fogás, és kellő mértéktartással alkalmazták. Azt is jelezte, hogy a lányok a mise után indulnak ki a szőlőbe, de mindenféleképpen érzékeltette a karikázó rituális voltát. Jó (a hagyományból merített) koreográfiai megoldásnak bizonyult az is, hogy a zárt körben táncolásnál (cinegés) a lányok mozgása nem volt uniszónó. Annak ellenére, hogy a műsorszám időtartama kis híján tizenhárom perc, nem vált unalmassá. Ez az arányosan megszerkesztett koreográfiának köszönhető és annak, hogy a lányok bele tudták élni magukat, és nagyon természetesen és hitelesen elő tudták adni.

Kiss Zsélykó

A csoport a jeles sárközi hagyományt, a szőlőörzés szokását színpadra állító koreográfiát mutatott be. Tizenhárom, félünnepi ruhába öltözött leányt láthattunk, színes (piros, meggyiszín, kék, zöld, lila és drapp) selyem- és bársonyszoknyában. Az igényes öltöztetésre jobban kellett volna figyelni (alálebenő szoknyaalj, hátul lógó szoknyák), ugyanúgy, mint a színek párosítására (barna, bordó és lila?) és a megfelelő színek alkalmazására (zöld gyöngysor?). Alsószoknyáik száma az alkalomhoz illő, a felsőszoknyák díszítése is megfelelő, túlzásoktól mentes egy kivétellel (a szoknya flitteres felszegése). Tudni kell, hogy a paraszti világban szinte minden területen a funkció volt az elsődleges szempont. A flitteres selymeket például, bármennyire is öltöztették „egykéiket”, nem szőlőskertekben viselték, még ha táncalkalmi lehetőség is adódott ott.

Talán a kötények sikerültek egy-két esetben túlságosan egyszerűre (pl. tüdőszín, zöld bársony), a fehér vászonkötények annál szebbek. Az ingek és az ujjasok szabása megfelelő, jó kiegészítők a kalárisok és a fűzött gyöngynyaksik. A magas szárú, fűzős cipők kissé téliesnek hatnak az öltözet többi eleméhez képest. Magas szárú és félcipős lábbelijük színes harisnyákkal volt párosítva!

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A sárközi koreográfia dallamai igényes, jó ízlésű válogatásról tanúskodnak. Néhány különlegességet is felfedeztünk a dallamokban: *Learatták már a tiszta búzát, Porzik a hegyi borozda*. Viszont nem sikerült pontosan elsajátítani a dalokat, az első dallam a babázás ritmusa nem 6/8, hanem 5/8. Az ének ritmusát a tánc ritmusával együtt kellene kijavítani. A harmadik dallam ritmusa is hibás: a *Learatták már a tiszta búzát* eredetileg 6/8-os lágy, ringó ritmusú, nem egyenes, csárdásszerű 4/4-es. A lányok éneke kiváló, jó énekhangokat hallhattunk. A tamburazenekar is szépen muzsikált, stílusosan, pontos ritmusban szólaltatta meg a dalokat. Kár, hogy nem fordítottak egy kicsivel több energiát az együtt próbálásra, mert a dallamok hangneme a zenekarnak megfelelt, de az énekhez nem passzolt. Át kellett volna rakni az ének miatt A-ból H-ba vagy C-be, hogy az ének is minden regiszterben jól szóljon.

Vavrincz András

16. Petőfi Sándor Magyar Kultúregyesület, Versec és Ady Endre Művelődési Egyesület, Fejértelep

Az egyesületek néptáncsoportjai

Bukovinai táncok

Koreográfia: Kéri Ildikó és Szekeres Zoltán

Művészeti vezető: Virág Klára

Zenekar: Csörömpölő zenekar

Zenekarvezető: Györfi Sándor

Nagyon jóízű, jó hangulatú csapat, látszik, hogy szeretik, amit csinálnak, szeretik egymást annak ellenére, hogy különböző korosztályokat képviselnek! A viselet olyan, amilyen, tudjuk, ez sokszor pénzkérdés. A fiúk dinamikusak, megütik magukat rendesen. Kissé csiszolni kell a stíluson, mozdulatokon, a férfi-nő tartás-ellentartáson, de a lelkesedés, a hangulat engem kárpótolt. Csak így tovább!

Lukács László

Az elején elcsúszott a tánc a zenétől. Fontos, hogy senkit se túrjunk ki, ha körben táncolunk, mert a körben mindenki egyenrangú. Amikor párban táncolnak ne másfelé nézelődjenek a táncosok, hanem egymást nézzék, egymásra figyeljenek, csak akkor lehet együtt táncolni. Különálló táncokat láttunk a színpadon. Koreográfiailag jobban össze lehetett volna őket kötni.

A csapat már az elején, a szerbánál kiesett a zenéből és egymáshoz képest is szétestek a táncosok. A szerbánál a lépés-dobbantás mozdulatpáros helyett lépés-ugrást kellene táncolni. Az egész produkció „el lett mozogva” sok

táncszerűség nélkül, mintha a táncosok nem igazán akartak volna megizzadni. A páros részeknél hiányzott a fiúk vezetése, tartása és a lányok ellentartása. A lányok nem tudnak a karjuk alatt kifordulni, beesik a válluk, karjuk. Az „ez az Ádámé” táncrészben funkciótlan karlengetések, dőlöngélések jelentek meg.

A produkció egyébként kísértetiesen emlékeztet Kosnás Árpád hasonló című művére.

A produkcióról sajnos lerítt, hogy ad hoc lett összehozva, és nem áll mögötte rendszeres próbatermi munka. Nagyon érdemes lenne technikailag rendbe szedni ezeket a táncokat, mert úgy sokkal élvezetesebbek lennének a táncosok és a közönség számára egyaránt. Ezt pedig csak rendszeres, folyamatos, kitartó és célirányos próbatermi munkával lehet elérni! Erőt, kitartást kívánok hozzá! Megéri!

Kiss Zsélykó

Örömünkre ezúttal is részt vett a verseciek népes csoportja a rendezvényen, immáron a fejértelepiekkel együtt!

Színpadi külsőjük továbbra is módosításra, javításra szorul! A csapatnak mindenképpen szüksége van ez ügyben megfelelő irányításra, de elsősorban a magyarság öltözetkultúrájára vonatkozó ismeretszerzésre. A VMF által meghirdetett viseletismereti képzés biztosított volna erre lehetőséget, ha lett volna érdeklődő...

Elsősorban a nők külsője szorul javításra. A csoport öltözete stilizált, színpadi fellépőruha, táji hagyományhoz nem köthető. A legények ünneplő (fekete-fehér) parasztöltözetben táncoltak, feltűrt ingujjban, míg a lányok és menyecskék kétféle öltözetben léptek fel. Egyrészt kék vagy fekete alapon apró mintás kartonszoknyában és fehér ingben, másrészt piros pamuttal szegett, kékfestő szoknya-mellény, szűk ujjú fehér ing együttesben. Utóbbinak ugyan nincsen ismert paraszti mintája, de a színpadon jól mutat, kitűnő kórusöltözet is lehetne. A kartonszoknyás-inges viselet formátlan, igen vegyes, különösen az egyébként is rövid kötények szabása, díszítése tekintetében! A hajviselet szintén nem átgondolt: a rövid haját nem tudták „eltüntetni”, a hajfonatok sem hagyományos formájúak – holott ez is része a színpadi megjelenésnek.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A bukovinai dallamokat jó színvonalon muzsikálta a zenekar, egyedül a primás stílusán lehetne még csiszolni. Több eredeti hangfelvételt kell hallgatni, és azokról tanulni, nem egy másik tánc házas zenekar játékából. A dallamok válogatása, összeállításuk, sorrendjük megfelelő volt. Az ének is szépen szólt. A zenekarnak szívesen felajánlom a segítségemet, ha eredeti felvételekre van szükségük. Írjanak e-mailt az audiovideo@hagyományokhaza.hu címre, és küldöm a kért felvételeket. Ezt a segítséget természetesen a többi zenekarnak, zenésznek, szólistáknak is felajánlom.

Vavrincz András

17. Népkör Magyar Művelődési Központ, Szabadka

Róna táncegyüttes

Bundásbokori táncok

Koreográfia: Farkas Tamás

Művészeti vezető: Rumenyákovity Károly

Zenekar: Juhász zenekar

Zenekarvezető: Juhász Gábor

Szépen eltáncolt, stílusosan előadott bundásbokori táncok! Kissé hosszú koreográfia, de jól kondicionált csapat, így jól bírták. Itt-ott pontatlan kopogók a frissben. Jó alapokkal rendelkező, egységes tudású, erős csapat. Nem véletlenül voltak a Pávában is!

Lukács László

Jól eltáncolt koreográfiát láhattunk a csoporttól imitt-amott hanyag csapásokkal. Jól megoldották a feladatukat azok, akik a szólók alatt a háttérben voltak. Kissé hosszúra sikeredett a koreográfia. Ajánlom a táncgyüttesnek, hogy másik vidék táncanyagával is foglalkozzon.

Kisimre Szerda Anna

Nem látszott indokoltnak az a koreográfiai megoldás, hogy a táncosok a koreográfia kezdetén ültek. A verbunkra váltás sem lett a legszerencsésebben megkoreografálva.

A produkciót a pontos és erőteljes mozgás jellemezte. A páros részeknél jó volt a tartás-ellentartás. A párok egymással táncoltak, és a táncosok tudtak egymással kommunikálni. Jó volt a háttérmozgás (azok a részek, amikor szólószámok közben a csapat többi részének „nincs feladata”). Kár, hogy a friss csárdás végére elerőtlenedett az ének.

Összeségében a közönség egy jól karbantartott együttes jó produkcióját láthatta.

Kiss Zsélykó

A csoport koreográfusa a nyírségi bokortanyák táncai közül válogatott. Kilenc táncospárt láttunk a színpadon, a lányokat a XX. közepén lezajlott teljes átöltözés/kivetkőzés állapotára jellemző, a közizlésnek megfelelő öltözetben. Apró mintás, világos alapú karton- és flokonruhát (szoknyát és rövid ujjú blúzt) vagy szoknya-blúz együttest viseltek mintás kötényekkel. Lábukon fekete panglis cipő és drapp harisnya volt, hajukat befonták. Az öltözet városiasságát a hagyományos öltözetekből hiányzó deréköv is hangsúlyozta. Az alsószoknyákhoz még ragaszkodtak. Öltözetük csinos, szépen viselték! A lányokkal ellentétben a legények paraszti ünnepi ruhában ropták. Fekete csizmanadrág és mellény, begombolt nyakú (azaz szigorúan hagyománykövető) fehér ing, kemény szárú csizma és árvalányhajás fekete kalap alkotta öltözetüket. Mindenképpen óvatosabban illett volna megválasztani pl. a szalagcsíkok és gyöngysorok színeit is sok egyéb mellett, főként akkor, ha a férfiek árvalányhajás kalapban és sajátos paraszti fekete-fehér ünnepi öltözetben mutatkoztak a lányokkal egy időben.

Az eltérő viseleti rétegek társadalmi jelentése csak feltételezhető.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

Végig művies dallamokat hallottunk a Juhász zenekar előadásában, de erről nyilván nem ők tehetnek, hanem a koreográfus ezeket kérte, vagy hallotta valahol... A zenekar ízesen, jó stílusban muzsikálta a koreográfia zenéjét. A dallamválogatást át kellene beszélnie egy szakemberrel a koreográfusnak. Bundásbokorban és a környező bokortanyákon nem csak műzenére táncoltak az emberek. Még ha egy első, felszínes gyűjtés alkalmával ezek kerültek előtérbe, akkor sem! A szép tánc is megérdemelte egy kis odafigyelést a zenére.

Vavrinecz András

18. Egység Művelődési Egyesület, Nagykikinda

Sirülő néptáncgyüttes

Szél fújdogálja, harmat hajtogálja (Játékok és táncok Somogyból)

Koreográfia: Resócki Rolland

Művészeti vezető: Resócki Rolland

Kár, hogy hiányoztak a fiúk. Több erő kellene a lányokba, itt-ott csúszkál az énekhang és a tánc is a zenében. Hamar elfáradtak, kondícióhiány. De nagyon szépen, becsülettel végigtáncolták.

Lukács László

Nagyon nehéz feladat saját énekszóra táncolni, bármennyien vannak is a csoportban. Ilyenkor nagyon-nagyon fontos, hogy tiszta legyen az ének. Felelőtlenség, ha úgy küldjük ki a táncosokat a színpadra, hogy bizonytalanok a dallamokban. Sok a koreográfiában az uniszónó. Amikor a *Tekeredik a kígyót* csujogatják, érdemes lenne a lánchnak is tekeredni. A **ty** hang ejtése magyartalan volt.

Kisimre Szerda Anna

Ilyenkor, amikor az egész műsorszámot saját énekszóra kell előadni a táncosoknak, érdemes olyan koreográfiai megoldásokat alkalmazni, melyek lehetővé teszik, hogy a táncosok időnként „szuszhoz

jussanak”. Ilyen megoldás lehet pl. a szólamok alkalmazása (a tömegjelenetek mellett a csapat egyik része csak táncoljon, míg a másik csak énekel). Ahhoz képest viszonylag jól teljesített a csapat.

Az *Árudi-fárudi* és a *Kocsi-kocsi, komámasszony* mozgása legyen lendületesebb. A karikázó gyors részét lefojtja a zöld szalagos lány (nem haladt a kör ívéen, hanem kis helyen megfeneklett, és a kör körülötte sodródott, miközben fogyott a keringés lendülete). Az ugrósra kifulladt a csapat, és erőtlenné vált a mozgásuk. Ez a cifra – háromugrós – motívumon volt észrevehető.

Kiss Zsélykó

A színpadon nyolc fiatal táncoslányt láthattunk táncba való, félünnepi öltözetben. Apró mintás kartonszoknyáik alatt kellő számú alszoknyát viseltek. Bő, mellévarrott ujjú ingeik szabása jó, de nincsenek szépen vasalva! Mutatósbab külsőt nyernének mindenképpen azzal is, ha ingeiket és kötényeiket kifehéritenék. Fehér kötényeik hossza, szabása megfelelő, több szép, hagyományos hajfonatot is láthattunk. Zavaróak és a népi ízléstől távoliak voltak viszont a világoskék és zöld gyöngysorok. Öltözetük nem mutatott a hagyományos somogyi viseletet megidéző színpadi öltözetre, ahonnan táncanyagot merítettek a bemutatott koreográfiához.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

Az egész koreográfia a leányok énekkíséretére épült, zenekar nélkül. A leányok mind jó hangú énekesek, kár, hogy nem foglalkozik senki sem az éneklésükkel. Az egész számot erőltetett, kiabáló hangon énekeltek végig, ezért is csúszkált a hangjuk föl és le. Ezt rendszeres gyakorlással, szakember segítségével ki lehet javítani. A dallamok válogatása a somogyi népdalok alapos ismeretéről és jó ízlésről tanúskodik.

Vavrinecz András

20. Tisza Mente Közművelődési és Népművészeti Egyesület, Péterréve

Tisza néptáncegyüttes

Komáromszentpéteri táncok

Koreográfia: Furik Rita

Művészeti vezető: Kódé Károly

Zenekar: Fokos zenekar

Zenekarvezető: Sterbik László

Ügyes, lelkes csapat. Szépen, stílusosan eltáncolták ezt a motívumokban nem túl gazdag táncot. A koreográfia annyira nem hatott meg, gömörjük jobban sikerült Ritáéknak az óbecseiekkel. A friss csárdásban éreztem, hogy végre beindult valami, és a táncosok is abban tudtak igazán kiteljesedni. De a koreográfiától eltekintve tényleg ügyes, jó kezekben levő csapat.

Lukács László

Stílusos táncolást láthattunk a csoporttól, az ének volt időnként morgós, habár az elején a felelgetős nagyon jól sikerült. Szégyenlős, bátortalan volt a nagylány, akit összeénekeltek Józsiával. A térbeli mozgással volt gondom, nagyon összezsúfolódtak hátul. A frissben zavart, hogy lesték egymást a táncosok, hogy nagyon áttolódtak balra, és hogy egy lányról hiányzott a pendely.

Kisimre Szerda Anna

Lendületes, szép táncot láthattunk az együttes előadásában. Az elején a jó hangú fiúk szépen mulatoztak. A páros viszonyok rendben voltak (tartás-ellentartás; táncosok, párok közti kommunikáció). A lassú csárdás szép, hullámzós volt, és a frissben is szépen használták a táncosok a térdüket (megfelelő térdhajlítások és térdnyújtások). A *Hogy a csibe* tempója túl gyors volt.

Kiss Zsélykó

A tíz táncospár komáromszentpéteri táncokat adott elő. Öltözetük a Zsitva és a Garam völgyének pompás viseleteiből ad ízelítőt. A legények viselete hiteles, életszerű, a priccesnadrágok és világos kabátok, mellények együtteséből ítélve a XX. század közepe tájáról, a háborút követő évtizedből való. A lányok ruházata inkább hagyományos, az átöltözés előtti elemekből épült fel. Szépen válogatott, átgondolt az öltözetek összeállítása! Ez a színek összeillesztésével és az öltözetelemek megfelelő színű

díszítőelemeivel sajátos jelleget és hangulatot, kiváló színpadi összhatást adott. A szoknyák formája kitűnő, hosszuk, anyaguk, varrásuk sem hagy kifogásolnivalót. Az ujjasok és az ingek szabása-varrása is szép, dafigyeltek a kiegészítőkre is (pl. hasra való pántlika). Lábbelijük az öltözethez illő fekete csizma volt. Az öltözet elemei között nincsen a tájon idegennek számító darab, így az együttes színpadi megjelenését csak dicsérni lehet.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A Fokos zenekar egészen kiváló színvonalon kísérte a táncosokat ebben a koreográfiában. Jó dallamok, stílusos előadásban szólaltak meg. A hangszerelés, a hangszerhasználat, az együtt hangzás minden igényt kielégítő volt. Az egész koreográfia változatos, mozgalmas, igényes alkotás, így a zenéje is jó ízléssel válogatott dallamok sorozata volt. A fiúk, lányok éneke is jó stílusban szólt, megfelelő hangerővel, de nem kiabálva. Élvezetes volt látni, hallani ezt a koreográfiát, amely az egyik csúcspontja volt a műsornak.

Vavrinecz András

21. Vajdasági Népek és Nemzetiségek Hagyományápoló Klubja, Szenttamás Kalala néptáncegyüttes

Apátfalvi táncok

Koreográfia: Cseszák Korcsik Anikó és Cseszák Balázs

Művészeti vezető: Forgács Ibolya

Zenekar: Régijó zenekar

Zenekarvezető: Cseszák Zsombor

Nagyon jó kis hagyományörző csoport több korosztállyal. Ügyes koreográfiai megoldások (Baláztól és Anikótól megszokott módon). 1-2 tartáshibával rendelkező lány, illetve a csipőre tett kezeket is érdemes javítani. Több hangsúlyt fektetni a stílustanulásra a táncanyagon belül.

Lukács László

Jól szerkesztett műsorszám. Ajánlom, hogy az elején énekeljen a gyerek, ahol nem tudja, nem bírja, ott mulasson bele. Tetszett a köszöntő, érthető volt a szöveg. Az oláhosban pontatlanságok jelentek meg. Kéztartásokat, a lezárókat kell még javítani, valamint felhívni a táncosok figyelmét arra, hogy ne fintorogjonak a színpadon, bármi történik is.

Kisimre Szerda Anna

Az erre az alkotópárosra jellemző módon a produkció szép keretbe lett foglalva, és nem csak egyszerű néptánc koreográfiát láthatott a közönség. A produkció elején a két pár lassú csárdásából hiányzott a lendület. Az viszont dicséretre méltó, hogy az egyik fiú a térdhajlító figura közben is végig irányította, vezette a lányt. A koreográfia címében megfogalmazottakkal ellentétben az oláhos tápéi volt. A friss csárdásban határozottabb térdmozgás szükséges és a figurákat is pontosan ki kellene jární (láblendítés-csapás). Az olyan szórványos jelenségek, mint pl. a ritmikailag pontatlan földcsapás az oláhosnál, vagy az egyik lány belső lábas forgása a friss csárdásban arra utalnak, hogy ezt a táncanyagot még érlelni kell. A csapat eddigi teljesítményéből tudjuk, hogy a táncosokban van akarat, tehetség és kitartás. Csak előre!

Kiss Zsélykó

A csoport apátfalvi táncokat mutatott be, kocsmái mulatság keretébe foglalva azokat. Hat leányt és két asszonyt láthattunk a színpadon a csanádapátfalvi viselet stilizált, színpadra tervezett változatában. A bő, brokátselyem szoknyák rövidek, csipkét inkább csak az aljára varrtak a hagyomány szerint. A bő szoknyához a színpadon látott kötény nem illik, inkább ún. fodros kötény (alján 20-35 cm széles fodor) való az öltözethez. A fehér blúzok szabása majdnem megfelelő, de a hagyományos darabok derekát az elején és a hátán is apró hajtásokkal karcsúsították az apátfalviak, a nyaka is magasan záródó, gallérja inkább csipkés, mint maga anyagából fodros volt.

A lábbelijük pedig inkább papucs vagy fűzős félcipő volt, mint a látott panglis cipő. Az öltözet jellege első pillantásra megfelelő, szembetűnő az igyekezet, ám a részletekre nem figyelt a tervező.

Az öltöztetésre is nagyobb figyelmet fordítsanak (forma, mai öltözetdarabokat kerülni, alálebenő szoknyaalj, nyakban viselt megfelelő kiegészítő).

A férfiak mellényes (selyemhátú), kabátos (egy fő), kalapos, csizmás öltözetben mutatkoztak.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

Az ötletes koreográfia ebben az esetben is színvonalas zenekíséréssel párosult. A csárdást, majd az éneket kísérő citera ízlésesen szólalt végig, szépen kiszolgálta a táncosokat. Az oláhost és frisset kísérő vonószeneke is ugyanilyen kiváló színvonalon, stílusosan muzsikált. Öröm volt hallgatni őket.

Vavrinecz András

22. Feketics Művelődési Egyesület, Bácsfeketehegy

Kónya táncgyüttes

Nyírségi táncok

Koreográfia: Brezovszki Tamara és Brezovszki Roland

Művészeti vezető: Sotity Tóth Tilda

Zenekar: Juhász zenekar

Zenekarvezető: Juhász Gábor

A koreográfusok mindent megpróbáltak kihozni ezzel a koreográfiával a csapatból... de nem igazán sikerült, mert technikailag még nincs ott a csapat, hogy egy ilyen táncot eltáncoljon. Tartás-ellentartás hiánya, púpos háta, gyenge karok, pontatlan táncolás. Ezekre kell ráfeküdni, és egy év múlva eltáncolni ugyanezt szépen! Hajrá!

Lukács László

Egy táncgyüttes akkor tud fejlődni, ha nagyon-nagyon sokat gyakorol a próbateremben. Sokszor eltáncolja a táncanyag motívumait táncoktató irányításával, javításával. Sok mindent kell kijavítani a táncosoknál: kéztartás mulatás közben, együtt táncoljanak, ne nézelődjenek szerteszét, páros viszony, tartás-ellentartás. Csak akkor tudom irányítani a páromat, ha tartja magát, nem nyúlik a kezemben. A csapások pontatlansága leggyakrabban a laza csukló miatt következik be. Lógnak a fejek táncolás közben: talán szégyenlik, amit csinálnak? A frissben hanyagok a lábak, ebből ered a pontatlanság. El is fáradnak a műsorszám végére.

Kisimre Szerda Anna

A lányjátéknál a táncosoknak erőteljesebben kell használni a térdüket. A kezek kényszerűen lendültek a magasba. Amikor a zene a mulatság közben rövidre visszalassul, akkor a hangulatnak a tetőfokra kellene hágni. A lassú csárdásban a fiúk sokat bámulták a földet és a csapásolásnál szét is estek (a zenéhez és egymáshoz képest is). Csapásolásnál túl laza a fiúk csuklója. A táncosok magukba szálltan táncoltak, hiányzott a kommunikáció (a szemeknek néha össze kell villanni). Az oláhos lötyögésre sikeredett, hiányzott a feszessége. A friss csárdásban a szólista ismét a földet bámulta. A fiúk erőtellenül irányították a lányokat, és a koreográfia végére a csapásaik is elerőtlenedtek. A csapat a koreográfia végére kimerült.

A látottakból arra lehet következtetni, hogy elég rövid idő alatt állt össze a produkció. Érdemes előre tervezni, és időben elkezdni a fölkészülést. Jó szívvel tudom ajánlani a rendszeres, kitartó és célirányos próbatermi munkát. Csak úgy tudják tökéletesíteni a fiatalok tánctechnikáját és kiérlelni az aktuális táncanyagot. Ettől sokkal élvezetesebb lesz a táncosok és a közönségük számára is.

Kiss Zsélykó

A színpadon hét pár nyírségi táncokat adott elő. A lányok apró mintás kartonruhában (zöld-piros, bordó-kék, bordó-piros, zöld-bordó párosításban) táncoltak. Néhány szoknya alja zavaróan aláleben. Ujjasaik szabása, díszítése jó, de a fehér kötények nagyon vegyesek: egyenes szabású és körülfordros is van közöttük. Három leány mellévarrott, fodros ujjú ingben lépett fel, ami a nyírségi tájon túlságosan régies. Hátrakötött fejkendőik formátlanok, kisméretűek, néhány szalagesík túl hosszú. Fejviseletükhöz a parkettfonás helyett, megfelelő módon készítsenek mutatós hajfonatokat. A legények fekete-fehér, paraszti ünneplőben léptek fel, láttunk csizmanadrágot és pantallót is rajtuk. A

színpadi összhatás nem rossz, de a részletekre jobban kellene az öltözet darbjainak összeválogatásakor ügyelniük.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A zenekar jól látta el feladatát, a stílusos, dinamikus nyírségi tánczenét magas színvonalon muzsikálta. Külön dicséret a hangszerek gondos behangolásáért! Erre nem mindegyik zenekar fordított elegendő figyelmet. A dallamok válogatásánál kicsit oda kellett volna figyelni, hogy a sok műdal helyett a nyírségi tájra jellemző dalok kapjanak helyet a koreográfiában.

Vavrinecz András

23. Ady Endre Művelődési Központ, Bácskossuthfalva

Vadvirág néptáncgyűttes

Táncok a kalotaszegi Szucságról

Koreográfia: Kisimre Szerda Anna és Kisimre Árpád

Művészeti vezető: ifj. Torok Sándor

Zenekar: Csalóka zenekar

Zenekarvezető: Rózsa Tibor

Gratulálok! Szép munka volt a koreográfia is, az eltáncolás is. Itt-ott a fiúk mozgása néhol koordinálatlan, tenyeres-talpas, de valószínűleg a kamaszkor miatt. Ezt tessék fejleszteni! Ügyes, erős csapat! (A friss csárdás egy dallammal hosszabb, mint kéne.)

Lukács László

Ennél a produkciónál egy fegyelmezett csapat erőteljes, lendületes táncát láthatta a közönség. Egy pár dolgot még fejleszteni, szépíteni kell táncosok mozgásában. Ilyen dolog a fiúk csípőhasználata, a lábkörök. A páros táncnál egyes nekifeszüléseket (a lánynak a fiú háta mögé indítása) kell pontosítani, kidolgozni.

Zavaró volt, hogy a rendezői bal oldalon a hátul lévő táncosok folyamatosan takarásban voltak. A koreográfia szapora része hosszúra sikeredett. Ezek persze semmit sem vonnak le a csapat értékéből.

Kiss Zsélykó

A hat pár szucsági táncokkal lépett színpadra, öltözetük a Nádamente cifra öltözetének egyszerűbb változatát mutatta (kasmírszoknyák tarkasága: bordó, piros, fehér, zöld, sárga alapszín, gyöngyhímzésű köténydíszek). A legények a „fekete divat” kései korára mutató barna és fekete csizmanadrágot, hozzá sűrű, zsinóros lajbit vagy fekete mellényt viseltek, kalapjukat árvalányhaj díszítette (egyikőjük kalapformája nagyon idegen). A leányok feltehetően a táncok vidékéről beszerzett (hagyományos öltözetelemek felvásárlása) viseletben pompáztak (néhányuk inkább asszonyos színeket viselt), amely a bemutatni kívánt kor tekintetében összhangban volt a legényekével. A leányok igazítással javítsanak néhány szoknyaaljon (feltűnően lóg egyik oldalon).

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A zenekíséret jó színvonalú volt, élvezetes kalotaszegi muzsikát hallhattunk a Csalóka zenekartól. Egyetlen javítanivaló van, a verbunk kíséredallamát ki kellene cserélni egy valódi kalotaszegi verbunkdallamra.

Vavrinecz András

24. Császár-tó Magyar Művelődési Egyesület, Nagyerzsébetlak

Erzsébeti lakodalmások

Menyasszonybúcsúztató

Koreográfia: Pozsár János

Művészeti vezető: Pozsár János

Zenekar: Koktél zenekar

Zenekarvezető: Barna István

Nagyon hangulatos, életszerű csapat. Bevontak mindenkit: a falu apraja-nagyja ott volt. Stílusában eléggé új stílusú lakodalmas dramaturgiát láthattunk, de annak kell örülni, hogy valószínűleg ez még a mai napig így megy ott a faluban. Művészi értékről, produkcióról beszélni talán nem lehet, de hagyományról mindenképpen.

Lukács László

Az nagyon dicsértes, hogy minden korosztály jelen van a színpadon, mint ahogyan a lakodalomban is. Sokallottam a szöveget a műsorszámban. Így írjuk: *álljon, hulljon, éljen*, de így ejtjük: *ájjon, hujjon, éjjen*. A mozgás nem volt hiteles a színpadon. Nagyon nem illett bele a lakodalmi képbe, hangulatba, hogy mindenki előre fordulva tapsolt. Kutakodjonak még többen a faluban, hogyan, miként táncolhattak elődeik!

Kisimre Szerda Anna

Nagyon pozitív dolog, amikor több nemzedék is együtt jelenik meg a színpadon. Jó lenne ha a közösségben volna olyan egyén, aki az – esetleg – fellelhető helyi táncművelés morzsáiból össze tudná rakni annak a képét és azt valamilyen módon életre hívni. Így sajnós a produkció egy népszínmű, amelyikbe a táncosok nem tudták igazán beleélni magukat, csak kényszerűen elmozogták azt.

Kiss Zsélykó

Öröm volt látni a közösség, szórványban élő magyarsága népes csapatának fellépőit a rendezvényen! A menyasszony-búcsúztató jelenetet színpadra állító táncsoport erősen stilizált, parasztnak vélt öltözetben lépett fel. Mind a koreográfia, mind a látott színpadi kép alapján az a véleményünk alakult ki, hogy a színpadi öltözet megtervezése és kivitelezése nem volt sikeres, ezért szerencsésebb lett volna, ha a színpadi öltözet helyett a saját, lakodalmi alkalomra való, az erzsébetlakaiak által ma is elfogadott, hiteles öltözetben szerepelnek.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A tamburazenekari kíséret és az ének is jó színvonalú volt, élvezettel hallgattuk volna, ha a dallamok kiválasztása is megfelelő lett volna. Sajnos lerontotta a produkciójukat a sok műcsárdás, műzene. Érdeemes lenne zenei szakemberhez fordulni, és kijavítani a hibákat, illetve kicserélni a dallamokat (lassú csárdásdallamok, lakodalmos dallam, mars).

Vavrinecz András

25. Népkör Magyar Művelődési Központ, Kúla

Kankalin népi táncegyüttes

Táncok Magyarpalatkáról

Koreográfia: Varga Viola és ifj. Gázsó Tibor

Művészeti vezető: Huguik Karolina

Zenekar: Véka zenekar

Zenekarvezető: Bezzeg Gyula

Még nem nekik való ez a tánc – a mezőségi. Itt-ott pontatlanok a fiúk a legényesben, koordinálatlan mozgások, lányok rugózós ti-ti-ták az átvetők végén! A koreográfia sem az igazi, de a tánctechnikai hiányosságokkal több a probléma. Kezdjék előlről az erdélyi táncok stílusának technikai előképését. Pedig alapjában véve egy jó kis fiatal csapat!

Lukács László

Úgy érzem, még nem ennek a csoportnak való a magyarpalatkai táncanyag. Merevek, bizonytalanok a fiúk, félve táncolnak. A lányok hátra akarnak esni, pedig az erdélyi táncokban a páros forgásoknál mindig elől van a felsőtest, előre teszi a testsúlyát. A forgatások közben nagyon maguk mellé szorítják a kezüket, pedig ha kicsit távolabb tartanák, könnyebben egyensúlyoznának.

Kisimre Szerda Anna

A négyesnél lendületes volt a forgás, de megjelent egy funkcióatlan, túlzott függőleges hullámzás. Az átmenet a szökőbe hosszú volt (célszerűbb lett volna egy 2-3 mozdulatos átvezetés).

A csapat férfirésze még nem érett meg a sűrű magyarhoz. A mozgás erőtlen volt; a csípőjüket nem használták a táncosok; a csapások erőtlenekek voltak (hiányzott belőlük egy belső feszültség); funkciótlan, öncélú kargesztusok jelentek meg.

Kartartással a koreográfia páros részében is hasonló gondok merültek fel. A csapások itt is erőtlenekek voltak, és közben a fiúk mereven lefelé szegezték a tekintetüket. A páros forgást nem kell páros lábbal megfogni a fiúnak. Némi nekifeszülés volt a párok között.

A látottakból az szűrhető le, hogy jó táncanyag lett átadva a fiataloknak, de hiányzik a rendszeres, célirányos gyakorlás. Minden mozgást, táncot, miután le lett adva a táncosoknak meg is kell érlelni, ami időigényes munka és csak rendszeres gyakorlással valósítható meg. De a rá szánt idő megéri, mert utána igazán élvezetes lesz a mozgás a táncosok számára.

Kiss Zsélykó

A magyarpalatkai táncok előadásához az öt pár színpadra tervezett mezőségi viseletet öltött. A legények csizmanadrágot, mutatós zsinóros lajbit és mellényt, betúrt derekú fehér inget viseltek, fejükön kalap volt. Kemény szárú csizmák ünnepivé tették öltözetüket. A lányok lajbisfersingje a tánc házi hagyományok által csiszolt színpadi öltözet, amelyet láthatóan szívesen viseltek. Néhányuk szoknyája azonban lóg, jobban ügyeljenek a felöltözésre. Fejviseletükre is nagyobb figyelmet fordítsanak!

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A Véka zenekar még a zenekari pályájának kezdetén tart, nagyon ügyesek, tehetségesek, de még sokat kell tanulniuk, hogy megfelelő színvonalon tudjanak muzsikálni. A táncosok által diktált tempókat még nehezen tudják megtartani, kicsit gyorsak a tánc tempók nekik. Bízom bennük, hogy ugyanolyan jók lesznek, mint a többi zenekar.

Vavrinecz András

26. Jókai Mór Magyar Művelődési Egyesület, Törökbecse

Csalogató táncegyüttes

Bodrogközi táncok

Koreográfia: Cseszák Korcsik Anikó és Cseszák Balázs

Művészeti vezető: Cseszák Korcsik Anikó és Cseszák Balázs

Zenekar: Régijó zenekar

Zenekarvezető: Cseszák Zsombor

Hangulatos, erős csapat, jól karban vannak tartva. A lányok tartásilag derékban kissé hátradőlnek. A fiúk jók, pontosak, erősek. A koreográfia jól térformált, rájuk lett szabva, a határozó lehetne 1 dallammal rövidebb. Gratulálok a számhoz és a csapatnak!

Lukács László

Jól eltáncolt, jól előadott, jól szerkesztett koreográfia. Az énekben volt némi pontatlanság. A vége felé néhány táncos veszített a feszességből.

Kisimre Szerda Anna

A csapat előadása lendületes volt. A mozdulatok pontosak voltak. A táncosok tudtak viselkedni és együtt táncolni a színpadon.

Kiss Zsélykó

A hat táncos pár bodrogközi táncokat adott elő. A vidék hagyományos paraszti viseletét feltehetően a szakirodalom útmutatásai alapján igyekeztek elkészíteni. A lányok apró mintás, apró ráncokba szedett szoknyája, bevarrott ujjú, fehér inge, díszes pruszlikja szépen mutat a színpadon. A kötének díszítése színpadias, formájuk is keskeny. A lábon viselt fekete harisnya és a karaktercipő is inkább általános táncos öltözeti darab, mint korábbi helyi hagyomány. A rojtos nyakbavaló kendő viszont életszerűvé teszi a viseletet. A legények közül hárman bő gyołcsatyában, hárman csizmanadrágban táncoltak. Szépek a surcok és a magasan gombolódó lajbik is. Nem feledkeztek meg a kézbe való kendőről és a sarkantyúról sem. Az együttes öltözete igényes, mutatós, hitelességre törekvő, a táncosok csinosan viselik! Ugyanakkor, a lányok öltöztetésére nagyobb figyelmet érdemes fordítaniuk. Felsőszoknyáik

alól hiányzik az apróra szedett alsó, ezért azok hullámosak, nem simulnak. Azonos hosszúsággal még mutatósabbak lennének. Mutató hajfonataikon néhány szalagsík hosszabb a kellenél.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A koreográfia összeállítása igényes, változatos, élvezettel néztük. A zenekar magas színvonalon muzsikálta a táncok zenéjét, jó volt hallgatni. A dallamválogatás lehetne kicsit igényesebb. Sok volt a műdal, műcsárdás, ezeket ki lehetne cserélni más bodrogi dallamokra. A lányok jó hangon, szépen énekelnek, a fiúk énekének tisztaságán még volna mit javítani.

Vavrinecz András

27. Tisza Néptáncgyesület, Magyarkanizsa

Hetrefitty néptáncgyűttes

Magyarpalatkai táncok

Koreográfia: Varga Viola és ifj. Gászó Tibor

Művészeti vezető: Tóth Ágnes

Zenekar: Véka zenekar

Zenekarvezető: Polyák Dániel

Ezek a táncosok végre tudtak, és szeretnek is mezőségit. A fiúk a férfitáncoknál figyeljenek arra, hogy a térdek összefele tartanak a magyar erdélyi legényesekben. Lányok az átvétők végén ne menjenek le (térhajlítással) a tánc ritmusértéknél. Jó, erős tánc tudású csapat. Lehetnének többen!

Lukács László

Ez a táncgyűttes el tudta táncolni a mezőségi táncot. Tetszett az átmenet a ritka magyarból a páros részbe. Jól szerkesztett koreográfiát láthattunk, amihez stílusos, ízes előadás párosult.

Kisimre Szerda Anna

A ritka magyar ritmikailag pontosan volt kijárva, megvolt a mozdulatok belső feszültsége és a fiúk nagyon jól használták a csípőjüket. Szép volt az átmenet a ritka magyarból a páros részbe. A páros táncot a szép tartás és ellentartás, a megfelelő nekifeszülések jellemezték. A páros forgás pillanatokra túl volt lüktetve (aránytalanul nagy függőleges mozgások). A koreográfiát a mértéktartó szerkesztés jellemzi, megfelelő számú és időtartamú tánc tétel szerepel benne. A látott produkcióból ítélve itt egy jól karbantartott csapatról van szó; rendszeres és célirányos próbatermi munka folyhat az együttesnél, melynek meg is látszik az eredménye. Gratulálok! Csak így tovább!

Kiss Zsélykó

Hét pár táncos magyarpalatkai táncokat adott elő. A legények fekete csizmanadrágot, derekába kötött haspántos inget és fekete lajbit, mellényt viseltek, fejükön kalap. Az ingek ujját feltűrték (egy feltűnő kerek ingnyak). A lányok lajbisfersingje színpadra készült, rekonstruált mezőségi öltözet. A kukoricásárga és a púderszínű kötény – enyhén szólva – szokatlan színfolt az öltözetben, különösen fekete harisnyával párosítva. Az öltöztetésre jobban ügyljenek: kevés kelméből készült az alsószoknya, néhány szoknyaalj lóg, helyéről elmozduló kötény, a hajkontyos és kendős fejviseleten javítani kellene.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A zenekar kicsit rendezetlen képet mutatott hangolás, tisztaság, kigyakoroltság tekintetében. Nem ártott volna még legalább egy próba külön a zenekarnak, majd egy közös próba a táncosokkal. A dallamok kiválasztása megfelelő, bár a ritka magyar dallama nem palatkai (?), ki kellene cserélni egy palatkai ritkára.

Vavrinecz András

28. Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület, Muzslya

Tiszavirág néptáncgyűttes

Szatmári táncok

Koreográfia: Kucora Borbély Edina
Művészeti vezető: Kucora Borbély Edina és Dragomir Jovin
Zenekar: Juhász zenekar
Zenekarvezető: Juhász Gábor

Szép próbálkozás. A viseletekkel kellene valamit kezdeni, illetve a tánctudást sem ártana csiszolni. A koreográfiáról meg nem érdemes szót ejteni, mert nem sok térforma került elő, nem sok látványos elem jelent meg. Szinte végig egy térben eltáncoltak el mindent. Ennél többre is képes lenne a csapat megfelelő igényességgel kezelve.

Lukács László

Kis létszámú csoport rövid koreográfiával, de ez még nem is lenne baj, ha az, amit csinálnak helyénvaló lenne. Főnhangsúlyos táncról van szó, csak díszítésként jelenik meg a verbunkban a lenthangsúly. Itt lenthangsúlyban kezdték a verbunkot. A forgásnál a külső lábon van a hangsúly, az átvétőket is külső lábbal kezdjük. Itt nagyon gyakran belső lábbal történt meg mindez. Sokat kell a tánc stílusát és az énekeket is gyakorolni. Ez csak rendszeres munkával érhető el és csak akkor, ha van valaki, aki folyamatosan javítja a táncosokat, felhívja a hibákra a figyelmet, és példát mutat.

Kisimre Szerda Anna

Amikor a táncos a produkció elején bevonul a színpadra, akkor logikus hogy fölvegye a szemkontaktust vagy a zenekarral, vagy a közönséggel. A lesütött tekintet (földbámulás) vagy a céltalan valahova nézés azt az érzést kelti, hogy a táncos akaratlanul, kényszerűségből van a színpadon.

A szatmári táncoknál meg szoktak jelenni a látszólag lenthangsúlyos mozgások, amikor is a talajfogás a zenei főhangsúlyra történik, de közben a test súlypontja emelkedik. Ennek a produkciónak az elején ez a jelenség tévesen lett értelmezve. A cifra lépést díszítésként szokták sarkazva kijárni, és nem folyamatosan. Az egyik fiúnak egy pillanatra nagyon ízes felsőtest-bemozdulása volt.

Lassú csárdásból hiányzott a feszesség, erőtlenné lett elmozogva és túl lett dobogva. A túlzott dobogás viszont nem tudja helyettesíteni a mozgás lendületét, feszességét, erőteljességét. A szatmári páros forgásnál a férfi és a nő egymás mellett helyezkednek el, nem szemben egymással. Pillanatokra egyik-másik táncos tekintete a semmibe révedt.

Végig uniszónóban táncoltak, nem sok nyoma volt a koreográfiai megformálásnak.

A produkciót valószínűleg ad hoc valamilyen külső kényszer hívta életre ebben a formában. A táncosok láthatóan nem élvezték. Ahhoz, hogy a kiválasztott táncanyag élvezetű legyen a táncos számára, nélkülözhetetlen, hogy az mindenekelőtt tánctechnikailag rendben legyen. Utána szabad táncolással, együtt táncolással, énekek megtanulásával meg kell tanítani a táncost, hogy jól érezze magát az adott táncanyagban. Ezek a dolgok csak folyamatos, rendszeres, kitartó, célirányos próbatermi munkával érhetők el. Megéri!

Kiss Zsélykó

A négy táncospár szatmári táncokat mutatott be. A legények fekete-fehér paraszti ünneplőjükhöz árvalányhajas kalapot viseltek. Bő ujjú ingeik szépen mutattak a színpadon (egy kerekített ingnyak). A lányok bordó és barackszínű, színpadi selyemruhái kevésbé sikerültek. A műszálás, fényes kelmék túlságosan csillogók a színpadi fényben, az öltözet elemeinek szabása pedig csak nagy vonalakban igazodik az egykori bőszoknyás, ujjas parasztviselethez, amelynek helyi jellegét a részletek gazdagsága adta. A legkevésbé a kötények szabása sikerült. A régi fodros kötényeket idéző, színpadon látott darabok rövidek, a fodor ráncolása túlságosan bőséges, nem is elég szélesek. Az felöltözésre is jobban ügyeljenek: az alsószoknyák és a selyem felsőszoknya ráncait inkább oldalra és hátra igazítsák, hogy hasuk laposabb legyen – erre már száz éve is vigyáztak a nők. Fejvisletük igényesebb legyen (hajpánt), és figyeljenek a kiegészítőkre is (gyöngysorok)!

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

Kiváló színvonalú előadás! A zenekar kiegyensúlyozott hangzása, stílusismerete nagyon magas színvonalú, bátran állíthatjuk a többiek elé. A dallamok kiválógatása, összeállítása is nagyon jó, példaértékű.

29. Petőfi Magyar Művelődési Egyesület, Nagybecskerek

Sarkantyú néptáncegyüttes

Szatmári táncok

Koreográfia: Ferenc Tamás

Művészeti vezető: Molnár Mihály

Zenekar: Régijó zenekar

Zenekarvezető: Cseszák Zsombor

Sokkal több tiszteletet a színpadnak és a műfajnak. A festett szőke, kiengedett hajú lány elől táncolt, a másik lány haja igénytelenül lógott, nem volt kellőképpen befonva, feltűzve, a harmadiknak a bugyija látszódott a szoknya alól, mert nem volt kis alsószoknyája, más néven pendelye stb.! A kartartások erőtlenekek, a tánc stílustalan. Sokkal több igényességet szeretnék látni, ha egy csoport színpadra viszi a mi csodálatosan szép, egyedien változatos magyar néptáncokunkat! Remélem, jövőre így lesz. Jó munkát hozzá!

Lukács László

A szatmári táncokra a fenthangsúlyos táncolás jellemző. Itt ezt nem tapasztaltam, de láttam sok mindent, ami nem erre a tájegységre jellemző vagy egyáltalán nem is jellemző a magyar néptáncokra. Nagyon sok volt a csípőbillegetés, ami teljesen idegen a szatmári táncoktól. A lányok nem csapásolnak ezen a vidéken, ha mégis megtennék, nem ezt a módját használnák. Az egész előadás erőtlen, laza, és mindezt tetőzi, hogy rendezetlen a lányok haja, sőt viselete is, mert hiányzott a forgószoknya.

Kisimre Szerda Anna

A produkció egy táncos bevonulással indult, mely egy kicsit ziláltra sikeredett, és inkább olyan érzést keltett, mintha betolattak volna a színpadra. A lányok és a fiúk is oldalirányban ringatták a csípőjüket. Az ilyen fajta mozgás nem a szatmári táncok sajátja. Nem szép látvány, hogy amikor a táncos tapsol, akkor a felkarja és a könyöke a felsőtestéhez van ragadva. A kétlépésű csárdásból és a páros forgásból teljesen hiányzik a térdhasználat, a fölfelé hangsúlyozó mozgás. A szatmári páros forgásnál a férfi és a nő egymás mellett helyezkednek el, nem szemben egymással. A hátul táncoló két pár egymáshoz közelítő és távolodó mozgása semmilyen térdhasználat és hangsúlyozás nélkül elég groteszk látvány. A lányoknál megjelenő térdcsapás sem ennek a tájegységnek a sajátja.

A friss csárdásban is megjelenik a kétlépésű csárdás kifejezett oldalirányú csípő- és felsőteststringásokkal, miközben a táncosok térde meg sem mozdul. A fiúk zenekar előtti gyülekezője funkciótlan, öncélú, modoros megoldás, melyet a táncosok is hasonló módon valósítottak meg.

A koreográfia alatt sokkal többet kellene egymással táncolni-kommunikálni. A csapat egyik része szemmel láthatólag még éretlen.

A produkcióról látszik, hogy az együttesben valamilyen rendszerességű munka folyik. Viszont nyilvánvaló a célirányos gyakorlás hiánya. A táncosokat meg kell tanítani, hogy behajlítsák a térdüket és hogy kinyújtsák azt! A magyar néptáncok valamilyen irányban hangsúlyos (főnt vagy lent). A hangsúlyozást meg (kisebb részt) a bokaízületből és (java részben) a térdízületből lehet megvalósítani! Az a tény, hogy a lány szétengedett hajjal meg kilógó frufruval vonul fel a színpadra, a legnagyobb tiszteletlenség jele. Tiszteletlenség a saját kultúránk és örökségünk iránt, mely a népünk lelkének és a mi lelkünknek egy része.

Annak ellenére, hogy kezdő táncosok is vannak, a csapat ígéretes és a célirányos munkával és irányítással képes megfelelő irányba elmozdulni. Megéri! Erőt és kitartást a munkához!

Kiss Zsélykó

Szatmári táncokat láttunk hét pár előadásában, népi elemeket tartalmazó, színpadra tervezett kosztümben. A legények csizmanadrágot, lajbit, fehér, haspántos inget, páva- és fécántollas kalapot, szegett, kemény szárú csizmát viseltek. A kalapok díszjele színpadias: a fécántoll inkább a vadászok

jelképe volt, a pávatoll pedig kevésbé volt jellemző. A lányok öltözete vegyes, akad közötté jobb és kevésbé szerencsés is. Az alapanyagok kiválasztása, a díszítőanyaggal való színpárosítása sem minden esetben megfelelő pl. a zöldessárga blúz a világoszöld selyemszegővel igen furcsán hat, különösen, hogy piros alapon mintás, kékkel díszített szoknyához viselte a táncos. A szoknyák rövidek, a féllábszárig, de legalább 4-5 centivel térd alá érő szoknyák lennének jók, nem is azonos hosszúságúak és formátlanok. A kötények túlságosan leegyszerűsítettek, jellegtelen szabással és díszítéssel készültek, úgy látszik, nem tudott a tervező mit kezdeni ezzel a ruhadarabbal sem. A szabásuk, anyaguk díszítésük egyaránt elnagyolt, különböző hosszúságúak, ráadásul nem is állnak csinosan a lányokon (hasat erősítik, ferdén lógnak). A női fejviseletre is mindenképpen, jóval nagyobb figyelmet kellett volna fordítaniuk (a mai frizurához viselt piros hajpánt különösen zavaró)! Az öltöztetés igénytelen. Láthatóan nem érzik magukénak, ebből eredően nem is érzik magukat jól ruháikban a táncosok.

dr. Bárkányi Ildikó és Raj Rozália

A zenekar magas színvonalon kísérte a táncot, a Juhász zenekarhoz hasonlóan. Sajnos ezt eléggé lerontotta az ének. A kezdőének, a Zavaros a Tisza annyira hamis volt, hogy már nem is lehetett értékelni igazán. A csárdásban sem hallottunk sokkal jobb éneklést. Sürgősen foglalkozni kellene az énekléssel, mert egyébként jó csapatról van szó. Nem szabad megengedni, hogy az ének lerontsa a színvonalas produkciót!!! A dallamok kiválasztásánál kicsit jobban kellene figyelni arra, hogy kevesebb műdalt vigyünk színpadra, a nézők elé. Más a lakodalom, bál, tánc, mint a színpad. Ne terjesszük a silány zenéket!

Vavrinecz András